

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BALIKESİR BURHANIYE BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylöl 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	11
8.	EKLER.....	76

KISALTMALAR

BASKİ: Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi

EKAP: Elektronik Kamu Alımları Platformu

GHS: Geçiş Hakkı Sağlayıcısı

İSKİ: İstanbul Su Ve Kanalizasyon İdaresi

KDV: Katma Değer Vergisi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜFE: Tüketici Fiyat Endeksi

ÜFE: Üretici Fiyat Endeksi

Yİ-ÜFE: Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderlerine İlişkin Veriler	1
Tablo 2: Bütçe Gelirlerine İlişkin Veriler	1
Tablo 3: İller Bankası Tarafından Burhaniye Belediyesi 2017 Yılı Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Ayrılan Paylar	51
Tablo 4: Temsil Tören Harcamaları Hariç Doğrudan Temin İle 21-F Alımları Tablosu	62
Tablo 5: Encümen Karar Tablosu	71

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Burhaniye Belediyesi tahakkuk esaslı muhasebe sistemini uygulamaktadır. Muhasebe sistemi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir. Kurumun 2017 yılına ilişkin mali veriler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 1: Bütçe Giderlerine İlişkin Veriler

Eko Kod	Giderin Türü	Bütçe		Gerçekleşme		
		Tutarı	Toplam içindeki payı(%)	Tutarı	Toplam içindeki payı(%)	Gerç. Oranı (%)
1	PERSONEL GIDERLERİ	11.364.391,94	0,25	11.364.036,4	0,25	100
2	SOSYAL GUVENLIK KURUMLARINA DEVLET PRIMI GI	1.958.753,22	0,04	1.958.740,22	0,04	100
3	MAL VE HIZMET ALIM GIDERLERİ	29.359.520,24	0,66	29.356.297,85	0,66	100
4	FAIZ GIDERLERİ	353.097,99	0,01	353.097,99	0,01	100
5	CARI TRANSFERLER	593.204,06	0,01	592.975,95	0,01	100
6	SERMAYE GIDERLERİ	1.021.032,55	0,02	1.020.986,13	0,02	100
	Toplam	44.650.000,00	100	44.646.134,54	100	100

Tablo 2: Bütçe Gelirlerine İlişkin Veriler

Eko Kod	Gelirin Türü	Bütçe		Gerçekleşme		
		Tutarı	Toplam içindeki payı(%)	Tutarı	Toplam içindeki payı(%)	Gerç. Oranı (%)
1	VERGİ GELİRLERİ	16.107.101,00	0,36	15.248.735,35	0,35	94
3	TESEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	5.357.305,00	0,12	7.594.609,31	0,18	141
4	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	1.011.000,00	0,02	1.208.780,48	0,03	119
5	DİĞER GELİRLER	15.084.594,00	0,01	17.105.471,51	0,39	113
6	SERMAYE GELİRLERİ	7.100.000,00	0,16	2.201.658,47	0,05	31
9	RED VE İADELER (-)	-10.000,00	0,00	220.301,66	0,00	0,00
	Toplam	44.650.000,00	100	43.579.556,78	100	97

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan;

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: İndirilecek KDV Hesabının Hatalı Kullanılması

Kurumda mal, hizmet ve yapım işlerinde ödenen KDV'nin tamamının '191- İndirilecek KDV' hesabına kaydedilerek işlem yapıldığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 8/1-a maddesinde mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işleri yapanların katma değer vergisi mükellefi olacağı belirtilmiştir. Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (1/3-g) maddesi uyarınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, demek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kumlan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınaî, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetleri vergiye tabi tutulur. Aynı Kanun'un "Vergi İndirimi" başlıklı 29/1'inci maddesi gereğince bunların yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler sırasında hesaplanan katma değer vergisi ile ithalat sırasında ödenen katma değer vergisini indirebileceklerdir. Söz konusu hükümler dikkate alındığında belediyelerin ticari, sınaî, zirai ve mesleki nitelikte olmayan teslim ve hizmetleri vergiye tabi tutulmamalı ve indirilmemelidir.

Yine indirim hakkını kullanırken Kanun'un 30/a maddesinin (b) fıkrası da dikkate alınmalıdır. Buna göre, vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisinin indirimi mümkün değildir.

İndirim hakkını kullanırken Kanunun 33. maddesinin birinci fıkrasında "Bu Kanuna göre indirim hakkı tanınan işlemlerle indirim hakkı tanınmayan işlemlerin bir arada yapılması halinde, fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisinin ancak indirim hakkı tanınan işlemlere isabet eden kısmı indirim konusu yapılır." hususunun da dikkate alınması gereklidir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, belediyenin ihtiyaçları için satın alınan mal, hizmet ve yapım işlerine ilişkin ödenen KDV'nin, hesaplanan KDV'den Kanunun 29, 30/a ve 33. maddeleri uyarınca indirilmesi söz konusu değildir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı anlatılmıştır. Yönetmeliğin 153'üncü maddesinde bu hesabın indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılacağı, 154'üncü maddesinde ise kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin borç tarafına kaydedileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, 5393 sayılı Belediye Kanununa göre yaptıkları ticari, sınaî, zirai ve mesleki nitelikte olmayan kamu hizmetleri dolayısıyla yapılan teslim ve hizmetlere ait yüklenen katma değer vergisi indirim konusuna girmemektedir. Belediye su, otobüs vs. teslimlerinde olduğu gibi kamu hizmeti mahiyetindeki bazı teslimleri ticari kapsamda değerlendirerek bu amaçla yüklendiği KDV'yi indirim konusu yapabilecektir. Belediye, 6360 sayılı Kanun ile bu hizmetlerini büyükşehir belediyesine devretmiştir. Ayrıca, bu şekilde yapılan bir işlem dolayısıyla 191 İndirilecek KDV Hesabının borç bakiyesi olması gerekenden fazla çalışmıştır. Bunun sonucunda ay sonu yapılan devir kayıtlarında 190 Devreden KDV Hesabının borç bakiyesi artmıştır.

Belediyenin görev alanı içindeki hizmetlerine yönelik yaptığı harcamaları ile ticari kapsamdaki harcamaları birbirinden ayırmak suretiyle görev alanlarına giren harcamaları nedeniyle yükledikleri katma değer vergilerini indirim konusu yapmaması, bunu bir maliyet unsuru olarak gidere ya da ilgili varlık hesabının maliyetine yüklemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Denetim Raporunda belirtilmesine müteakip, Mal ve Hizmet alımları ile yapım işlerinde, vergiye tabi olan işlemler üzerinden hesaplanan Katma Değer Vergisinden (K.D.V.),sadece bu faaliyetlere ilişkin olanların indirilmesine başlanılıp, kaydı gerçekleştirilmiş bundan böyle 2018 yılı içerisinde mevzuata uygun olarak işlem yapılmaya başlanılmıştır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olmasına rağmen 2018 yılında yapılacak söz konusu düzeltmeler 2017 yılı mali tablolarındaki 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı, 191 İndirilecek KDV, 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar hesabı ve 630- Giderler hesabına yansımamasından dolayı mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içermemesi sonucu devam etmektedir.

Düzeltilme işlemlerine ilişkin inceleme müteakip denetim döneminde yapılacaktır.

BULGU 2: 2017 Yılı İçinde Satışı Gerçekleşen Arsa, Arazi ve Binalara İlişkin Tutarların İlgili Hesaplardan Çıkışı Yapılmaması ve Satış Bedelinin Tamamının Gelirler Hesabına Kaydedilmesi

Belediye tarafından gerçekleştirilmiş olan arsa, arazi ve binaların satış işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde; arsa, arazi ve binaların bilançodaki kayıtlı değerlerinin 250 Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252 Binalar Hesabından çıkışı yapılmadan satış bedelinin tamamı 600 Gelirler Hesabına kaydedilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 250 Arazi ve Arsalar Hesabının İşleyişi ile ilgili 189'uncu maddesinde; 252 Binalar Hesabının İşleyişi ile ilgili 193'üncü maddesinde; satılan arsa, arazi ve binaların kayıtlı değerlerinin bu hesapların alacağına, satış bedeli ile kayıtlı değer arasındaki olumlu farkın ise 600 Gelirler hesabına kaydedileceği belirtilmektedir.

Belediyenin satışını gerçekleştirdiği arsa, arazilerin kayıtlı değeri 623.768,00 TL; binaların kayıtlı değeri 20.630,00 TL'dir. Arsa ve arsaların satışı sonucu 1.425.875,05 TL, binaların satışı sonucu 775.783,42 TL olmak üzere toplam 2.201.658,47 TL kurumun parasal varlığında artış meydana gelmiştir. Ancak, bu parasal artışın tamamı kurumun geliri olarak muhasebe kayıtlarına girmemesi gerekmektedir. Arsa, arazi ve binaların kayıtlı değeri 250 Arazi ve Arsalar ile 252 Binalar Hesaplarının alacağına kaydedilmek suretiyle kurumun muhasebe kayıtlarından çıkarılmalı sonrasında toplam satış bedelinden kayıtlı değer çıkarılmalı ve arta kalan kısmı 600 Gelirler hesabının alacağına kaydedilmelidir.

Yapılan bu hatalı kayıtlar bilançoda 250 Arazi ve Arsalar ile 252 Binalar Hesaplarının, Faaliyet sonuçları tablosunda da 600 Gelirler Hesabının bu tutar kadar fazla görünmesine sebep olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "2018 yılı içinde satışı gerçekleşecek arsa arazi ve binalara ilişkin tutarların ilgili hesaplardan çıkışı mevzuata uygun olarak işlem yapılmaya başlanacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olmasına rağmen 2018 yılında yapılacak söz konusu düzeltmeler 2017 yılı mali tablolarındaki 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 252 Binalar hesabı ve 600 Gelirler hesabına yansımamasından dolayı mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içermemesi sonucu devam etmektedir.

Düzeltilme işlemlerine ilişkin inceleme müteakip denetim döneminde yapılacaktır.

BULGU 3: Kurumda Kayıtlı Bulunan Yeraltı Yerüstü Düzenleri ve Binaların Tamamı İçin Amortisman Ayrılmaması

Kurumun muhasebe kayıtları incelendiğinde, yıl sonunda maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek amacıyla yapılması gereken amortisman ayırma işlemlerinin maddi duran varlıklarının tamamı için yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 202'nci maddesinde, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için "257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı" nın kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Burhaniye Belediyesi envanterinde yeraltı ve yerüstü düzenleri olarak 12.164.854,13 TL, bina olarak 33.302.274,43 TL değerinde varlıkları olmasına rağmen, yeraltı ve yerüstü düzenleri ile binaların tamamı için amortisman ayrılmaması, anılan mevzuat hükmüne aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay raporu sonucu tespit edilen 251- Yer altı ve Yer üstü Düzenleri hesabı ve 252- Binalar Hesabı için Amortisman ayırma işlemleri Sayıştay raporu doğrultusunda düzeltilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olmasına rağmen 2018 yılında yapılacak söz konusu düzeltmeler 2017 yılı mali tablolarında yer alan 252 Yeraltı Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar hesabı ve 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına yansımamasından dolayı mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içermemesi sonucu devam etmektedir.

Düzeltilme işlemlerine ilişkin inceleme müteakip denetim döneminde yapılacaktır.

BULGU 4: Bilançoda Yer Alan Dönem Faaliyet Sonuçları Hesabı ile Faaliyet Sonuçlar Tablosu Sonucunun Birbirini Tutmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "59 Dönem faaliyet sonuçları" başlıklı 360'ıncı maddesinde;

"(1) Bu hesap grubu, dönem olumlu veya olumsuz faaliyet sonucunun izlenmesi için kullanılır.

(2) Dönem faaliyet sonuçları sonucun olumlu veya olumsuz olmasına göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur.

590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı

591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)” denilmektedir.

“Faaliyet sonuçları tablosu” ise Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 315’inci maddesinde aynen;

“1) Faaliyet sonuçları tablosu, kamu idaresinin bir faaliyet döneminde elde ettiği gelirleri, yaptığı giderleri, mali ve mali olmayan varlıkların yönetimi ile yükümlülüklerine ilişkin işlemlerinden kaynaklanan gelir ve giderleri gösteren ve bunlar hakkında detaylı bilgi sağlayan mali tablodur.

(2) Faaliyet sonuçları tablosu, faaliyet dönemine ait gelir ve gider hesapları hesap grupları ile indirim, iade ve iskonto hesapları hesap grubundaki hesaplardan üretilir.

(3) Dönem net fazla veya açığının ne kadarının kur ve değer değişimleri farklarından kaynaklandığı ve bunların faaliyet sonucunu nasıl etkilediği tablonun dipnotunda belirtilir.

(4) Bütün gelir ve giderler, tahakkuk ettikleri dönemin faaliyet sonuçları tablosunda gösterilir. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.” ifadeleriyle açıklanmaktadır.

Bilançoda 59 hesap grubu altında yer alan Dönem Faaliyet Sonuçları ana hesabı, Kurumun faaliyetleri ile ilgili olumlu/olumsuz sonuçları göstermektedir. Dolayısıyla, Kurumun 600- Gelirler Hesabı ile 630- Giderler Hesabının ekonomik kodlara göre ayrıntısını ve dönem sonu net fazla veya açık tutarını gösteren “Faaliyet Sonuçları Tablosu” ile “Dönem Faaliyet Sonuçları” hesap grubunun aynı değerleri vermesi gerekmektedir.

Kamu idaresinin mali tabloları incelendiğinde, faaliyet sonuçları tablosunda 2017 mali yılının 1.066.577,81TL olumsuz sonuçlandığı görülmüştür. Ancak bilançoya bakıldığında 2017 yılında 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının 11.967.189,46 TL olduğu görülmüştür. Yani her iki tablo arasında toplam 13.033.767,27 TL sebebi anlaşılamayan fark bulunmaktadır.

Bu itibarla, bilançoda yer alan dönem faaliyet sonuçları hesap grubunun doğru ve güvenilir bilgi vermediği anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; “2018 yılından itibaren mevzuatın öngördüğü şekilde işlem yapılmaya başlanacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olmasına rağmen 2018 yılında yapılacak söz konusu düzeltmelerin 2017 yılı faaliyet sonuçları tablosunda yer alan 59 nolu Dönem Faaliyet Sonuçları hesap grubuna yansımamasından dolayı mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içermemesi sonucu devam etmektedir.

Düzeltilme işlemlerine ilişkin inceleme müteakip denetim döneminde yapılacaktır.

BULGU 5: Burhaniye Belediyesi Tarafından Tahsise Verilen Taşınmazlar ile Başka Kurumlarca Burhaniye Belediyesine Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Burhaniye Belediyesi'ne başka kurumlarca tahsis edilen taşınmazlar ile Burhaniye Belediyesinin kullanımında ve mülkiyetinde olup diğer kurumlara tahsis edilen taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “250 Arazi ve Arsalar Hesabı Hesabın Niteliği” başlıklı 188 inci maddesinde ve hesabın işleyişinin anlatıldığı 189 uncu maddesi ile “252 Binalar Hesabı Hesabın Niteliği” başlıklı 192 nci maddesi ve hesabın işleyişinin anlatıldığı 193 üncü maddesinde; tahsise konu edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarının nasıl olacağı açık bir şekilde belirtilmektedir.

Ayrıca Muhasebat Genel Müdürlüğünün yayınladığı 15.11.2016 ve 09.01.2017 tarihli Mahalli İdareler 2016 ve 2017 Detaylı Hesap Planlarında “250.01 ve 252.01 Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Olanlar, 250.02 ve 252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği ile 250.03 ve 252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar” ibarelerinin bulunduğu görülmektedir.

Diğer taraftan 27.05.2016 tarihinde Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 7 nci bölümünde; Kurumların muhasebesinin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ikinci bölümünde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir.

23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Temel Muhasebe Kavramları ve İlkeleri” başlıklı ikinci bölümünde yer alan “Temel Kavramlar” başlıklı 5 inci maddesinde; Genel yönetim

muhasebesinin muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve belirtilen kavramlara göre yürütüleceği ifade edilmiş ve tam açıklama kavramı gereğince mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmelidir.

Tam açıklama kavramı evrensel bir muhasebe temel kavramı olup sorumlular bu kavram uyarınca kurumun varlıkların gerçek durumunun mali tablolarda yer almasını sağlamalıdır.

Yapılan incelemede; Burhaniye Belediyesi tarafından tahmini 1.743.988,06 TL tutarındaki 6 adet taşınmazın tahsise verildiği (*bu tahsislerden 5393 sayılı Belediye Kanununa uygun olmayanların iptal edilmesi ve kanuna uygun hale getirilmesi için nelerin yapılması gerektiği diğer bulgumuzda belirtilmiştir.*) tahmini 7.973.811,16 TL tutarındaki 2 adet taşınmazın tahsisli olarak alındığı ancak yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde muhasebe kayıtlarının yapılmadığı dolayısıyla kurumun mali tablolarında yer almadığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla Burhaniye Belediyesi tarafından tahsise verilen ve tahsisli olarak alınan arazi ve arsalar ile binaların mezkur mevzuat hükümleri uyarınca ilgili duran varlık hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. Söz konusu durum kurum mali tablolarındaki 25 nolu maddi duran varlıkları hesap grubunu önemli boyutta etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Burhaniye Belediyesi tarafından tahsise verilen ve tahsisli olarak alınan arazi ve arsa ve binaların bundan böyle mevzuata uygun olarak işlem yapılmaya başlanacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Balıkesir Burhaniye Belediyesinin 2017 yılına ilişkin ekte mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı doğru ve güvenilir bilgi içermediği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kurumun Vezne Tahsilatlarının, Kasa Hesabına Kaydedilmeksizin ve Diğer Hazır Değerler Hesabı ile İlişkilendirilmeksizin Doğrudan Banka Hesabına Kaydedilmesi

10.03.2006 tarih ve 26104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 100 Kasa Hesabının niteliğine ilişkin 49'uncu maddesinde; bu hesabın, muhasebe birimleri veznelerince kanuni dolaşım niteliğine sahip ulusal paraların alınması, verilmesi ve saklanması ile ilişkin işlemlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiş; 50'nci maddesinde Kasa Hesabının, 72'nci maddesinde ise Diğer Hazır Değerler Hesabının işleyişine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri sonucu, kurum veznelerince tahsil edilen tutarların 100 Kasa Hesabına borç, bu tutarlardan bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarların 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına borç 100 Kasa Hesabına alacak, bankaya yatırılan tutarların 102 Banka Hesabına borç, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına alacak şeklinde kaydedilmesi gerekmektedir.

Mali Hizmetler Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre, Belediye'de 3 adet tahsilat veznesi bulunmaktadır ve bu veznelerce her gün tahsilat yapılmaktadır. 2017 yılı içinde belediye veznelerinden yapılan tahsilat miktarı 15.691.640,59 TL'dir. Uygulamada, bu tahsilatların gün sonunda kasa hesabı kullanılmadan doğrudan banka hesabı kullanılarak muhasebe sistemine alındığı görülmüştür. Söz konusu husus gerek muhasebe sistematigi gerekse de mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz veznelerince tahsil edilen tutarlar 100 Kasa Hesabına borç, bu tutarlardan bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarların 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına borç 100 Kasa Hesabına alacak, bankaya yatırılan tutarların 102 Banka Hesabına borç, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına alacak şeklinde kaydedilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Kesilen Asgari Ücret Destek Tutarlarının Hazineye Gönderilmeyip Gelir Kaydedilmesi

Kurumun Emanetler hesabının incelenmesi sonucu hakedişlerden kesilen asgari ücret destek tutarlarının genel bütçeye aktarılmayıp gelir kaydedildiği görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'nın 87838906-78 sayılı genelgesinin İhale Makamlarınca Destekten Yararlanan İşverenlerin Hakedişlerinden Yapılacak Kesintilere İlişkin Usul ve Esaslar başlıklı bölümünde yapılan kesintilerin ihale makamlarınca nasıl yapılacağı ve hangi hesaba kaydedileceği açıklanmıştır. Buna göre bu usul ve esaslar genelgede aynen şu şekilde açıklanmıştır:

“Bilindiği üzere, 5510 sayılı Kanunun geçici 68 inci maddesinde “4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında; ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir.”

Bu bakımdan, geçici 68 inci madde kapsamında destekten yararlanan işverenlerin yararlandıkları destek tutarlarının ihale makamlarınca hakedişlerinden kesilebilmesi için, söz konusu destek kapsamında yararlanılan tutar “İdarelerce e-borç sorgulama” ekranından destek tutarının görüntülenmesine kadar ilgili Sosyal Güvenlik Merkezlerince/Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerince talep edilmesi halinde ihale makamlarına yazı ile bildirilecek ve buna göre kesinti yapılacaktır.

Yukarıda belirtilen idarelerden iş alan işverenlere en son aya ait hakedişin ödenmesinde; hakediş/hakedişlerden kesilemeyen asgari ücret destek tutarları önceki aylarda gerçekleşen destek tutarları dikkate alınarak emanet hesaplarına alınır. En son aya ait hakediş tutarının, asgari ücret destek tutarlarını karşılamayacağına anlaşılması halinde bir önceki hakedişten de bu maksatla yeteri kadar kesinti yapılarak emanet hesaplarına alınır.

Hakedişten kesilen tutarlar veya emanete alınan tutarlar, Sosyal Güvenlik Kurumunun “İdarelerce e-borç sorgulama” ekranından görüntülenerek destek tutarının kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılır. Emanete alınan tutarlar yararlanılan asgari ücret destek tutarlarından fazla ise bu tutarlar idarelerce işverenlerin varsa borçlarına mahsup

edilir. Borcunun bulunmadığının anlaşılması durumunda ise işverenlere iade edilir’’

Yukarıda belirtilen Genelge uyarınca hakedişlerden kesilen asgari ücret destek tutarlarının idareler tarafından genel bütçeye aktarılmak üzere 333 Emanetler Hesabına alınması gerekmektedir. Ancak, Burhaniye Belediyesi tarafından hakedişlerden kesilen 236.026,53 TL'nin Emanetler Hesabında tutulmayıp Gelirler Hesaplarına aktardığı tespit edilmiştir. Bunun sonucunda kurumun mali tablolarında 333 Emanetler Hesabı 236.026,53 TL eksik, 600 Gelirler Hesabı ise 236.026,53 TL fazla görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “2018 yılı içerisinde hakediş ödemelerinden Genelge uyarınca hakedişlerden kesilen asgari ücret tutarları idaremiz tarafından genel bütçeye aktarılmak üzere 333 Emanetler hesabına alınacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Kalkınma Ajansı Payının Tam Olarak Ödenmemesi ve Ajans Payının Muhasebe Kayıtlarında Gösterilmemesi

Belediye tarafından aktarılması gereken Kalkınma ajans payının eksik gönderildiği, gönderilen tutarın ise 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 276'ncı maddesinde, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir. Aynı Yönetmelik'in 277'nci maddesinde, bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği, bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarların ise 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un “Gelirler ve Yönetilecek Fonlar” başlıklı 19'uncu maddesine göre belediyelerin kalkınma ajanslarına bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, borçlanma ve tahsisi

mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere binde beş oranındaki payı cari yıl bütçelerinden ayırması ve ilgili ajansa göndermesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, belediyenin 2017 yılı içinde 149.170,04 TL kalkınma ajans payını Güney Marmara Kalkınma Ajansına göndermesi gerekirken 4.700,06 TL gönderdiği görülmüştür.

Sonuç olarak, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak için kurulan kalkınma ajanslarının gelirlerini tam ve zamanında tahsil edememesi nedeniyle hizmetlerinde aksamaya mahal vermemek, kaynak aktarımının zamanında yapılmaması sonucu ortaya çıkacak faiz unsuru nedeniyle kuruma ilave maliyet doğmaması açısından ajans paylarının zamanında ve tam ödenmesi gerekmektedir. Ayrıca, ödenen payların muhasebe sistematığı açısından 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına kaydedilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; “Bundan böyle kalkınma ajans paylarının zamanında ödenmesi ve ajans payının muhasebe kayıtlarında gösterilmesi konusunda gerekli hassasiyet gösterilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Hibe Edilen Aracın Bütçe Geliri ile İlişkilendirilmesi

2017 yılı içerisinde hibe olarak kurum varlıklarına giren 2 adet taşıta ilişkin tutarların bütçe geliri ile ilişkilendirildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Bağış ve Yardımlar” başlıklı 40'inci maddesinin ikinci fıkrasında;

“Kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımlar (...) (1) gelir kaydedilir. Nakdi olmayan bağış ve yardımlar, ilgili mevzuatına göre değerlemeye tâbi tutularak kayıtlara alınır.” denilmektedir. Söz konusu fıkradan "bütçelerine" ibaresi 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanun'un 46'ncı maddesi ile metinden çıkartılmıştır.

Maddenin değiştirilme gerekçesinde ise;

"5018 sayılı Kanunun 40'inci maddesi hükmü gereği, alınan bağış ve yardımlar bütçeye gelir kaydedilmektedir. Aynı olarak alınan bağış ve yardımların satılması halinde, ilgili

varlığın satışından elde edilen gelirden bütçeyle ilişkilendirilmekte ve böylece bütçe gelirlerine mükerrer kayıtların yapılmasına neden olmaktadır. Yapılması öngörülen düzenlemeyle, alınan bağış ve yardımların gelir olarak kaydedilmesi, bütçeye gelir kaydedilmesi gereken hallerin varlığı söz konusu olduğunda bütçeyle ilişkilendirilmesi ve böylece ortaya çıkan mükerrerliğin önlenmesi amaçlanmaktadır.” denilmektedir.

Ayrıca, söz konusu değişiklik ile ilgili olarak Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 26.12.2008 tarih ve 19776 sayılı genel bir yazı yayımlanmıştır. Söz konusu yazıda;

“...kamu idarelerine yapılan aynı nitelikteki bağış ve yardımların bütçeye gelir kaydedilmeksizin, ilgili stok veya duran varlık hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilmesi, nakdi olarak yapılan bağış ve yardımların ise, bir taraftan 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak, diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.” denilmiştir.

Yapılan incelemede, belediyeye diğer kamu kurumları tarafından hibe edilen 2 adet taşıta ilişkin yapılmış olan muhasebe kayıtlarında taşıtlara ilişkin tutarların 800 Bütçe Gelirleri ile ilişkilendirildiği tespit edilmiştir. Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereğince, aynı nitelikte olan bağış ve yardımların bütçe ile ilişkilendirilmeden muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir. Hibe edilen taşıtlara ilişkin tutarların bütçe ile ilişkilendirilmesi sonucunda kurumun kesin mizanında 800 Bütçe Gelirleri ile 805 Gelir Yansıtma hesapları 296.606,88 TL fazla görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemizce bundan sonra Hibe Edilen Araçlar ile ilgili stok veya duran varlık hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak , nakdi olarak yapılan bağış ve yardımların ise, bir taraftan 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak, diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Belediyeye ait vadeli mevduat hesaplarına tahakkuk eden faizin 600 Gelirler Hesabına

net olarak kayıt edildiği, banka tarafından faiz geliri üzerinden yapılan stopaj kesintisinin muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Bilanço İlkeleri" başlıklı 8'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında;

"Bütün varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar bilançoda gayrisafi değerleriyle gösterilir. Bu ilke, bilançonun net değer esasına göre düzenlenmesine bir engel oluşturmaz. Bu doğrultuda net değer bilanço düzenlenmesinin gereği olarak indirim kalemlerinin ilgili hesapların altında açıkça gösterilmesi esastır." denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde Faaliyet Sonuçları Tablosunun ilkeleri düzenlenmiştir. İlgili maddenin birinci fıkrası;

"Genel yönetim muhasebesinde faaliyet sonuçları tablosu ilkelerinin uygulaması aşağıda açıklanmıştır:

*a) Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir-gider işlemleri, **tahakkuk esasına** dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.*

..." şeklindedir.

"Gayrisafilik İlkesi" başlıklı 37'inci maddesinde ise;

"Gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "600 Gelirler Hesabı" başlıklı 368'inci maddesinde, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin 600 Gelirler Hesabında izlenmesi gerektiği; "800 Bütçe Gelirleri Hesabı" başlıklı 343'üncü maddesinde ise, mevzuatı gereğince bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilatların 800 Bütçe Gelirleri Hesabında izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere bütçe geliri ile gelir birbirinden farklı kavramlardır. Tahakkuk eden gelir tutarı ile tahsilatı yapılan gelir tutarının eşit olması, tahakkuk eden tutarlar üzerinden muhtelif sebeplerle bir kesinti yapılmamasına bağlıdır. Tahakkuk eden gelir tutarı üzerinden bir kesinti yapılmış ise gayri safilik ilkesi gereği bu kesinti ayrı olarak gider hesaplarında gösterilecektir. Böyle bir durumda tahsil edilen gelir tutarı ile tahakkuk eden gelir tutarı arasında bu kesinti kadar fark olacaktır.

Yapılan incelemede, Belediyece Mevduat Faizleri 600.05.01.09.03 alt kodunda izlenmekte olup vadeli mevduat hesaplarına tahakkuk eden faizlerin stopaj kesintisi sonrası

oluşan net tutarı aynı rakamlar üzerinden hem 600 Gelirler Hesabına hem de 800 Bütçe Gelirleri Hesabına kayıt edildiği görülmüştür. Gayri safilik ilkesi ile mali rapor ve tablolarda yer alan verilerin doğru olması açısından, tahakkuk eden faiz gelirlerinin 600 Gelirler Hesabına tahakkuk esasına göre gayrisafi tutar üzerinden; 800 Bütçe Gelirleri Hesabına ise nakit esasına göre stopaj yapıldıktan sonraki net tutar üzerinden kayıtların yapılması gerekmekte olup ayrıca stopaj kesintisinin de 630 Giderler Hesabına kayıt edilmesi gerekmektedir.

Kaynağında yapılan bu vergi kesintisinin mali tablolarda yer almaması, faaliyet sonuçları tablosunda 600- Gelirler Hesabı ile 630- Giderler Hesabının gerçek değerlerini yansıtmamasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Tahakkuk eden faizlerin stopaj kesintisi sonrası oluşan net tutarı aynı rakamlar üzerinden hem 600 Gelirler Hesabına hem de 800 Bütçe Gelirleri Hesabına kayıt edildiği görülmüştür. Gayri safilik ilkesi ile mali rapor ve tablolarda yer alan verilerin doğru olması açısından, tahakkuk eden faiz gelirlerinin 600 Gelirler Hesabına tahakkuk esasına göre gayrisafi tutar üzerinden; 800 Bütçe Gelirleri Hesabına ise nakit esasına göre stopaj yapıldıktan sonraki net tutar üzerinden kayıtların yapılması sağlanacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Kurum tarafından kiraya verilen gayrimenkullerin 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı” başlıklı 475’inci maddesinde; “Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.” denilmekte olup;

“999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı” başlıklı 477’nci maddesinde de; “Bu hesaba diğer nazım hesaplar hesap grubunda yer alan hesaplara yazılan tutarlar kaydedilir.” denilmektedir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere kurum tarafından üçüncü kişilere kiraya verilen gayrimenkullerin kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemiz tarafından üçüncü kişilere kiraya verilen gayrimenkullerin kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmeye başlanacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Belediyece Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisinden Büyükşehir Belediyesine Gönderilmesi Gereken Payların Gönderilmemesi

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “Çevre Temizlik Vergisi” başlıklı mükerrer 44’üncü maddesinin 9’uncu fıkrasında;

“Su ve kanalizasyon idareleri büyük şehir dahilindeki her ilçe veya ilk kademe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde öder. Tahsil edilen vergi ve gecikme zammının yüzde yirmisini ise münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere büyük şehir belediyesinin hesabına tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar aktarır. Büyükşehir belediye sınırları içinde bulunan belediyelerin kendileri tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisinin yüzde yirmisi aynı esaslar çerçevesinde büyükşehir belediyelerine aktarılır.” hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “363 Kamu İdareleri Payları Hesabı” başlıklı 243’üncü maddesinde; “(1)Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik’in 244’üncü maddesinde ise kamu idareleri payları hesabına ilişkin alacak kaydının çalıştırılması şu şekilde ifade edilmektedir:

“Bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.”

Burhaniye Belediyesi 2015, 2016, 2017 yıllarına ait bütçe gelir hesap cetvellerine göre üç yıl içerisinde sırasıyla 422.671,82 TL, 316.413,32 TL, 311.298,04 TL olmak üzere toplam 1.040.383,18 TL çevre temizlik vergisi tahsil edilmiştir. Ancak Burhaniye Belediyesi tarafından tahsilatı yapılan çevre temizlik vergisinden Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'ne gönderilecek olan % 20'lik payların aylar itibariyle hesaplanmadığı ve 363 nolu hesaba kaydedilmediği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "*Büyükşehir Belediyesinin gelirleri*" başlıklı 23 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (o) bendinde;

"Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe (...) (1) belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır.

Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe (...) (2) belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır." denilerek Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin birbirlerine yapmak zorunda oldukları ödemelerin zamanında yapılmamasından kaynaklanan her türlü zarardan ilgili belediye başkanları ve saymanlar sorumlu tutulmuşlardır.

2015, 2016, 2017 yılları içerisinde Büyükşehir Belediyesine gönderilmesi gereken toplam 208.076,64 TL'nin (1.040.383,18 *%20); sadece 2017 yılı için ise 62.259,61 TL (311.298,42* %20) çevre temizlik vergisi payının kurumun kendi geliriymiş gibi kaydedilmesi nedeniyle kurumun mali tablolarında bütçe gelirleri ve faaliyet gelirleri hesaplarının fazla olmasına sebep olunmuştur.

Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü tutarlar ayrıca hesaplanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Bundan böyle Belediyemizce Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisinden Büyükşehir Belediyesine Gönderilmesi Gereken Payların Gönderilmesinde hassas davranılacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip

eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Belediyeye Ait Taşınmazların Değer Tespitinin, Bazılarının Cins Tashihiinin Yapılmaması ve Tüm taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Kurumun yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, taşınmaz kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 'Kayıt ve Kontrol İşlemleri' başlıklı 5'inci maddesinde;

“Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.

Taşınmazların kayıtlara alınan değeri, 3/5/2005 tarihli ve 2005/8844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenir.

Kayıt işlemleri; taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsar.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, idaresinde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemleri; kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılır.

Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre, harcama yetkilileri tarafından görevlendirilecek personele yaptırılabilir.” denildikten sonra, Yönetmelik'in 8 ve 9'uncu maddelerine göre taşınmazların numaralandırma ve dosyalama işlemlerinin, 10'uncu maddesine göre de cins tashihi işlemlerinin yapılması gerektiği kayıt altına alınmıştır.

Diğer yandan, aynı Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde Yönetmelik'in 5 inci maddesine göre yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik

hükümlerine göre taşınmaz kayıt işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve taşınmaz icmal cetvellerinin konsolide edilmesi ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği taşınmazların mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir.

Ancak, İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde, tapu kayıtlarında 1884 adet taşınmaz olduğu, bunun sadece 1131 tanesinin muhasebede kaydının olduğu, muhasebede kaydı bulunan 1131 adet taşınmazın(arsa, arazi, bina) kayıtlı değerinin 149.833.228 TL olduğu, kalan 753 adet taşınmazın muhasebede gözükmemesi, ayrıca bazı taşınmazların cins tashihi yapılmadığı, mevcut kayıtların değerlerinin güncellenmediği görülmekle birlikte genel olarak İdarenin taşınmazlarının tapu, kayıt, numaralandırma, dosyalama, cins tashihi, değerlerinin güncellenmesi ve muhasebeleştirme işlemlerinin ilgili Yönetmeliklere uygun olarak tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

Bu işlemlerin yapılmaması nedeniyle, Maddi Duran Varlık Hesapları 2017 yılı mali tablolarında olması gerekenden daha düşük değerde görünmüştür.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyeye Ait Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmasına başlanılmış ve Tüm taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınma çalışması devam etmektedir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Terkin Edilen Vergiye Ait Muhasebe Kaydının Hatalı Olması

Kurumun yevmiye kayıtlarının incelenmesi sonucu, terkin edilen vergiye ilişkin yapılan muhasebe kaydının hatalı olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının işleyişini açıklayan 91'inci maddesinde;

“b) Alacak

...

3) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan, önceki yıllarda takibe alınanlardan yapılan terkin ve tenziller bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.”, denilmektedir.

Anılan yönetmeliğin 346'ncı maddesinde 500 Net değer/sermaye hesabının niteliği açıklanmıştır. Buna göre, söz konusu hesabın, hesaplarda kayıtlı varlıklar toplamı ile yabancı kaynaklar, değer hareketleri, geçmiş yıllar olumlu-olumsuz faaliyet sonuçları ve dönem faaliyet

sonuçları toplamı arasındaki fark; hesaplarda kayıtlı olmayan varlık ve yabancı kaynaklardan kaydi envanteri yapılarak hesaplara alınanlar ile öz kaynaklar ana hesap grubundaki diğer hesaplarda kayıtlı tutarlardan bu hesaba aktarılmasına karar verilenlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Bu hesabın işleyişini açıklayan 347'inci maddesinde ise;

“b) Borç

1) Bu Yönetmeliğin uygulamaya konulduğu tarihte kayıtlı varlıklar toplamının, yabancı kaynaklar toplamından az olması durumunda farkı ilk açılış kaydında bu hesaba borç kaydedilir.

2) Yılsonunda, bu hesabın borç kalanı veren yardımcı hesaplarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu ortaya çıkan düzeltme farkları bu hesaba borç, 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabına alacak kaydedilir.

3) Daha önce kayıtlara alınmamış olan yabancı kaynak tutarları bu hesaba borç, ilgili yabancı kaynak hesabına alacak kaydedilir.

4) Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabında kayıtlı tutarlardan beş yılı dolduranlar bu hesaba borç, 580- Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabına alacak kaydedilir.” hükmü yer almaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 630 Giderler Hesabının işleyişini açıklayan 373'üncü maddesi;

“... ”

4) Gelirler hesabına kaydedilen tutarlardan mevzuatı gereğince henüz tahsil edilmeden yılı geçtikten sonra tahakkuktan indirilmesi gereken tutarlar bu hesaba borç, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı Hesabına, 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.” şeklindedir.

Yapılan incelemede, 4416 nolu yevmiye kaydı ile 121 nolu Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının alt kodlarında çeşitli vergiler şeklinde takip edilen 428.325,20 TL'lik tutarın 500 nolu Net değer/sermaye hesabı ile kapatıldığı görülmüştür. Ancak, bu şekilde tesis edilen muhasebe kaydı gerek mevzuat gerekse de muhasebe sistematığı açısından hatalıdır. Zira yukarıda belirtilen Yönetmeliğin anılan maddesine göre bu şekilde yapılan muhasebe kaydı işleminin 500 nolu hesabın çalışma mantığı içinde kabul edilmesi mümkün değildir. Söz konusu vergi terkinin işlemi, 500 nolu hesap yerine 630 nolu hesabın kullanılması suretiyle giderleştirilerek kapatılmalıdır. Tesis edilen bu işlem sonucu kurumun mali tablolarında 500 nolu hesap ile 630 nolu hesabın gerçek ve doğru bilgi içermediği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemizce bundan böyle Terkin Edilen Vergiye Ait muhasebe kaydı, 630 nolu hesabın kullanılması suretiyle giderleştirilerek kapatılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olmasına rağmen 2018 yılında yapılacak söz konusu düzeltmelerin 2017 yılı mali tablolarında yer alan 500 Net değer/sermaye hesabı ile 630 Giderler Hesabına yansımamasından dolayı mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içermemesi sonucu devam etmektedir.

Düzeltilme işlemlerine ilişkin inceleme müteakip denetim döneminde yapılacaktır.

BULGU 10: Ören Mahallesi Bulunan Tenis Kortu Yapım ve İşletmeciliği Sürelerinin Uzatımında Kanun'a Uygun Davranılmaması

Belediye Ören mahallesinde tenis kortu yapımı ve işletmeciliği işini 6 yıl süreyle yap işlet devret modeliyle verdiği halde sürenin bitiminden itibaren ihale yapılmaksızın ve her hangi bir karar olmaksızın aynı şirkete kullandırıldığı anlaşılmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde belediyelerin kira işlemlerinin bu Kanuna göre yürütüleceği belirtildikten sonra 75'inci maddesinde tahliye ve ecrimisil düzenlenmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanununun 13.07.2005 gününde yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden ecrimisil istenmesi, fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 sayılı Kanuna göre üç yıla kadar olan kiralamarlar encümençe, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verildiği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanunun 15'inci ve 2886 sayılı Kanunun 75'inci maddesine göre işlem yapılmalıdır.

Burhaniye Belediyesi Ören mahallesinde tenis kortu yapımı ve işletmeciliği işini 28.03.1991 gün ve 1991-515 sayılı Encümen Kararıyla yap işlet devret modeliyle yıllık 6.010.000 lira kira bedeli ile 28.03.1991 tarihinden başlayarak 6 yıl süreyle 27.03.1997 yılına kadar ... Otelcilik ve Ticaret Limited şirketine ihale etmiştir. Sürenin bitmesinden itibaren ne Encümen ne de meclis kararı ve ne de ihale olmadığı halde aynı şirket tarafından 18 yıldır kullanıldığı ancak belediyeye ödeme de yapıldığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, fiili olarak kullanılan söz konusu taşınmazın ihale yoluyla kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Ören Mahallesinde Bulunan Tenis Kortu yeri mevzuata uygun işlem yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Söz konusu husus 2015 yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda da bulgu konusu yapılmıştır. Ancak 2017 yılı denetimlerinde de aynı şekilde devam eden bu hususun idare tarafından henüz düzeltilmediği anlaşılmaktadır.

Bulguda belirtilen hususun kurum tarafından mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması suretiyle düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: 6 Adet Blok Motel ve Gazinonun Kira Sürelerinin Uzatımında Kanuna Uygun Davranılmaması

Belediyenin sahip olduğu 6 adet Blok Motel ve Gazinonun kiralamasında Kanuna uygun hareket edilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun,

1'inci maddesinde, “... belediyelerin satım, hizmet kira, trampa, mülkiyetin gayri aynî hak tesisi ve taşıma işleri bu kanuna göre yürütülür.”

75. maddesinde, “...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.”,

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun,

Belediyenin yetkileri ve imtiyazları başlıklı 15. maddesinin altıncı fıkrasında, “Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır. ”,

Meclisin görev ve yetkileri başlıklı 18. maddesinin (e) fıkrasında, “Taşınmaz mal atımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.”,

Encümenin görev ve yetkileri başlıklı 34. maddesinin (g) fıkrasında, “Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek

üzere kiralanmasına karar vermek. "

şeklinde yer alan düzenlemeler belediyelerin sahip olduğu taşınmazların kiralanması ve kiralanma sonrası yapılacak işlemleri belirlemektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 13.07.2005 gününde yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden ecri misil istenmesi, fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesine imkân getirilmiştir.

5393 sayılı Kanuna göre üç yıla kadar olan kiralamalar encümenince, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verildiği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanunun 15. ve 2886 sayılı Kanunun 75. maddesine göre işlem yapılmalıdır.

12.01.2011 gün ve 6101 sayılı Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 10. maddesiyle 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 11.01.2011 gün ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Dördüncü bölümünde kira sözleşmeleri düzenlenmiştir. Her ne kadar 6098 sayılı Kanun'un 339. maddesinin ikinci fıkrasında, "*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır.*" hükmü var ise de 5393 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinin altıncı fıkrasında, "*Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*" şeklinde yer alan düzenlemenin neticesinde 2886 sayılı Kanun'un 75. maddesinde, "*...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.*" hükmünü ortadan kaldıran bir madde bulunmadığından dolayı 5393 sayılı Kanunun 15. ve 2886 sayılı Kanun'un 75.maddesi yürürlükte bulunmaktadır. 5393/15. ve 2886/75. maddeleri özel Kanun olduğu için uygulanması gerekir. Yargıtay içtihatları da bu yöndedir.

Burhaniye Belediyesi 15.02.1990 gün ve 1990-235 sayılı Encümen kararıyla 13.02.1990

günü yapılan kapalı teklif ihalesine tek talipli olarak ... Otelcilik ve Ticaret Limited şirketinin katıldığı ve verilen teklifin uygun olduğuna, beher yıllığına 63.000.000 Lira teklifin Encümenle uygun görüldüğüne ve 7 yıl müddetle (ilan ve şartnamede kira süresi 7 yıl olarak belirlenmiştir.) ... Turizm Otelcilik ve Ticaret Limited şirketine ihale edildiğine karar vermiştir. 17.06.1996 gün ve 1996-13 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 7 yıl daha uzatılmış, 25.07.1996 gün ve 1996-1198 sayılı Encümen kararıyla belli şartlar konulmuş ve kira artışları belirlenmiştir. 10.02.2004 gün ve 2004-46 sayılı Encümen kararıyla 3 yıllık kira süre uzatımı verilmiştir. 09.01.2007 gün ve 2007-26 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 7 yıl daha uzatılmış, 07.06.2012 gün ve 2012-185 sayılı Meclis kararıyla 19.02.2014 günü sona erecek kira sözleşmesine ilave kira süresi uzatımı talebinin reddine oybirliğiyle karar verilmiştir.

15.01.2014 gün ve 495 sayılı yazı ile Belediye Başkan Yardımcısı imzasıyla sözleşmenin yenilenmeyeceği hususu yazı ile bildirilmiştir. Yine 16.01.2014 gün ve 35 sayılı Mali Hizmetler Müdürü imzalı yazı ile meclis kararı ve Borçlar Kanunu ve ilgili kira sözleşmesi gereği sözleşmenin yenilenmeyeceği hususu bildirilmiştir.

04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 4 yıl olarak uzatılmasına ve kira bedelinin sözleşme süresi bitim tarihi olan 19.02.2014 tarihinden itibaren başlatılmasına oy çokluğuyla karar verilmiştir. Toplantı tutanağının incelenmesinde Meclis üyelerinden bir kişinin şehir dışında olması nedeniyle toplantıda olmadığı, 13 çekimser ve 12 kabul oyu kullanıldığı anlaşılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Toplantı ve karar yeter sayısı başlıklı 22. maddesinde, *“Belediye meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Ancak, karar yeter sayısı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Oylamada eşitlik çıkması durumunda meclis başkanının bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Gizli oylamalarda eşitlik çıkması durumunda oylama tekrarlanır, eşitliğin bozulmaması durumunda meclis başkanı tarafından kur'a çekilir.*

Meclisin toplanmasında, üye tam sayısının salt çoğunluğu sağlanamadığı takdirde başkan, gün ve saatini tespit ederek en geç üç gün içinde toplanmak üzere meclisi tatil eder. Gelecek toplantı, üye tam sayısının dörtte birinden az olmayan üye sayısı ile yapılır.

Görüşmeler sırasında başkan veya üyelerden birinin talebi üzerine yapılacak yoklamada karar yeter sayısının bulunmadığı anlaşılırsa, ikinci fıkradaki hükümler uygulanır.

Üyeler oylarını bizzat kullanır. Gizli oy kullanmaya fizikî bakımdan engelli üyeler, tayin

edecekleri kişi eliyle oy kullanabilirler.

Oylama gizli, işaretle veya ad okunarak yapılır. Oy verme kabul, ret veya çekimser şeklinde olur.

Kararlar, meclis başkanı ve kâtip üyeler tarafından imzalanır ve bir sonraki toplantıda üyelere dağıtılır. ”

denilmiş, Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin Tanımlar başlıklı 4. maddesinde, salt çoğunluk; Belli sayının yarısından az olmayan çoğunluğu, nisbî çoğunluk; Aynı yöndeki oyların diğer oy topluluklarından fazla olması durumunu, Nitelikli çoğunluk; Kanunun belli durumlarda aradığı üçte iki veya dörtte üç gibi belirli bir çoğunluğu, Oybirliği: Meclis toplantısında bütün oyların aynı yönde olması durumunu, Oyçokluğu; Meclis toplantısında oyların aynı yönde olmaması durumunu ifade ettiği, Toplantı ve karar yeter sayısı başlıklı 10. maddesinde, Meclisin üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanacağı ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alacağı ve karar yeter sayısının üye tam sayısının dörtte birinden az olamayacağı, Oylama usulleri başlıklı 13. maddesinde Meclis üyesinin kabul, çekimser veya ret şeklinde oyunu açıklayacağı, Mecliste görüşülen konuların kabul veya reddedilmesi başlıklı 14. maddesinde ise, Mecliste görüşülen konular; mahiyetine göre salt çoğunluk, nisbî çoğunluk, nitelikli çoğunluk, oyçokluğu veya oybirliği ile kabul veya reddedileceği belirtilmiştir.

Çekimser oyun durumunun belirlenmesi gerekir. Anayasa Mahkemesinin 1996/19 esas ve 1996/13 sayılı kararında çekimser oyun karar oluşumunda dikkate alınmayacağı belirtilmiştir. İlk olarak Anayasa Mahkemesi 1996/19 Esas ve 1996/13 sayılı kararında da belirtildiği üzere çekimser oyun karar oluşumunda dikkate alınmaması gerekir. Buna göre 26 kişiden oluşan Burhaniye Belediye Meclisi'nin söz konusu toplantısında 25 kişi hazır bulunmuş, toplantı neticesinde 13 çekimser ve 12 kabul oyu verildiğinden kararın oluşması için toplantıya katılanların salt çoğunluğunun kararı gerekli olduğundan karar yeter sayısına ulaşamamıştır. Dolayısıyla kira sözleşmesinin uzatılmasına dair alınan karar geçersizdir. Çekimser oylar kabul oylarından fazladır. Belediye Kanunu'nun 22. maddesi ile Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin yukarıya alınan maddelerinden anlaşılacağı üzere çekimser oyun kabul veya ret oyundan farklı olduğunu, dolayısıyla farklı bir tercihi belirttiği anlaşılmaktadır. Başkanın da içinde bulunduğu kabul oyunun ret veya çekimser oy toplamına eşit veya fazla olması gerekir. Kabul oyu çekimser oy toplamından az olduğundan dolayı kira sözleşmesinin uzatıldığına karar verilmemiştir.

Söz konusu yer ihaleye verildiği 1990 yılından itibaren 7 yıl sonra tekrar ihaleye çıkılarak verilmelidir. Belediye Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 13.07.2005 tarihinden sonra Kanunun 15. maddesinin altıncı fıkrasında, "Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır." yer alan hüküm gereği kiraya verilen taşınmazın süre bitiminde boşaltılarak kiraya verilmesi gerekir. Dolayısıyla 09.01.2007 gün ve 2007-26 sayılı Meclis kararıyla kira süresinin 7 yıl daha uzatılması ile 04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 4 yıl olarak uzatılma kararları Kanuna aykırıdır. Kaldı ki 04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararında uzatılma kararı da çıkmamıştır. 19.02.2014 günü sona erecek kira sözleşmesine ilave kira süresi uzatımı talebinin reddine oybirliğiyle karar verilen 07.06.2012 gün ve 2012-185 sayılı Meclis kararıyla, 15.01.2014 gün ve 495 sayılı yazı ile Belediye Başkan Yardımcısı imzalı ve 16.01.2014 gün ve 35 sayılı Mali Hizmetler Müdürü imzalı yazılar da kira sözleşmesinin uzatılmayacağını teyit etmektedir.

Diğer taraftan kira süresi bittikten yaklaşık 3,5 ay sonra 04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararıyla kira süresi 4 yıl olarak uzatılmasına ve kira bedelinin sözleşme süresi bitim tarihi olan 19.02.2014 tarihinden itibaren başlatılmasına oy çokluğuyla verilen kararın süre bittikten sonra verilmesi de kabul edilebilir bir durum değildir. 2014 yılında bitecek kira sözleşmesinin uzatılmasına dair talebin reddedildiği 2012-185 sayılı Meclis kararı ile buna bağlı 15.01.2014 gün ve 495 ile 16.1.2014 gün ve 35 sayılı yazılar gereği 2886/75. madde gereği tahliye işlemi yapılarak ecir misil alınmalı ve yeniden ihaleye çıkılarak söz konusu yerin kiraya verilmesi sağlanmalıydı.

Kiralanan taşınmazın kira bitiminde taşınmaz boşaltılarak yeniden ihale ile kiraya verilmelidir. Sözleşme bitiminde kiracı taşınmazı boşaltmıyorsa ecrimisil alınması ve taşınmazın boşaltılması için mülki amirden talepte bulunulması gerekir. Yapılması gereken kaç yıllık kiraya verilecek ise buna uygun şartname düzenlenerek ihale yoluyla kiraya vermektir. Ancak bunun gibi bir yer ihaleye gireceklerin yapacakları yatırımlar da düşünüldüğünde uzun süreli kiraya verilmelidir. Uzun süreli kiraya verilme durumunda ihaleye katılımı rekabeti sağlayacaktır.

04.06.2014 gün ve 2014-204 sayılı Meclis kararının hukuka uygun olarak alınmaması ve uzatılma kararı çıkmadığı halde süre uzatımı verilmesi, Meclisin ve Encümenin verdiği süre uzatımlarının Kanuna uygun olmaması, taşınmazın süre bitiminde ihale yoluyla kiraya verilmemesi, dolayısıyla yapılan işlemlerin Kanuna uygun olmadığı dikkate alındığında, söz

konusu taşınmazın ihale yoluyla kiraya verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “6 Adet Blok Motel ve Gazinonun yeri mevzuata uygun işlem yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Söz konusu husus 2015 yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda da bulgu konusu yapılmıştır. Ancak 2017 yılı denetimlerinde de aynı şekilde devam eden bu hususun idare tarafından henüz düzeltilmediği anlaşılmaktadır.

Bulguda belirtilen hususun kurum tarafından mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması suretiyle düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: İhale Şartname ve Sözleşmesinde Rekabeti Engelleyici Maddeler Bulunduğundan Akaryakıt Mal Alım İhalesine Katılımın Olmaması

İdare'nin yıllık olarak ihaleye çıktığı akaryakıt mal alımlarında, idari şartnamedeki ve sözleşme tasarısındaki maddelerin isteklilerin katılımını engellediği ve son üç yıldır aynı firmanın tek başına ihaleye girdiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “temel ilkeler” başlıklı 5'inci maddesinin ilk fıkrasında;

“İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur” hükümleri yer almaktadır.

Mevzuattan anlaşılacağı üzere, idareler yaptıkları ihalelerde rekabeti artırıcı düzenlemeler yapmak ve kamu kaynaklarının kullanımında verimliliği tesis etmek zorundadırlar İdarelerin ihtiyaçların daha uygun şartlarda temin edebilmesini sağlayabilmeleri için “kısmi teklif almak” gibi yöntemlerle ihalelere olan katılımı artırabilmeleri mümkündür.

Bu doğrultuda, akaryakıt mal alımına ilişkin ihale dökümanı incelenmiştir. İdare 2017/24043 No'lu ihale ilanı ile 20.000 litre benzin ve 350.000 litre motorin almak üzere ilana çıkmıştır. İdari şartnamede; malın teslim edileceği yerin belediye mücavir alan sınırları içerisindeki akaryakıt istasyonu olacağı belirtilmiş ve isteklilerin ilçe sınırlarında akaryakıt istasyonuna sahip olması şartı getirilmiştir. Teknik şartnamede ise, motorinin makine ikmal biriminin şantiyedeki deposuna, benzinin ise akaryakıt istasyonunda araçların doğrudan deposuna teslim edileceği belirtilmiştir. Sözleşme tasarısının 12.maddesinde, malın teslim

tarihinden itibaren en geç 150 gün içinde ödemesinin yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Görüleceği üzere, yalnızca 20.000 litre benzin akaryakıt istasyonundan teslim edileceği halde, isteklilere ilçe sınırları içerisinde akaryakıt istasyonuna sahip olma şartı getirilmiş ve diğer ilçe ve illerden isteklilerin katılımı engellenmiştir. Yapılan incelemede, motorinin tanker vasıtasıyla doğrudan İdare'nin şantiyesindeki depoya teslim edildiği anlaşılmıştır. Şayet İdare, ihalede kısmi teklif vermeye izin vermiş olsaydı, ilçe mücavir alanında akaryakıt istasyonu olmayan isteklilerinde motorin mal alımı için teklif verebilmeleri mümkün olacaktı. Ödemenin en geç 150 gün içinde yapılacağına dair uzun ödeme süresi de yine katılıma engel teşkil etmektedir. Kaldı ki yüklenici firmaya yapılan ödemeler incelendiğinde, ortalama ödeme süresinin uygulamada 30 gün olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Benzin ve motorin tesliminin farklı yeterlilik şartları taşımasına rağmen bir arada ihale edilmesi, kısmi teklife açılmaması ve ödemelerin ortalama 30 gün içinde yapıldığı halde sözleşmeye 150 gün gibi uzun bir vade konulması sonucunda; son 3 yıldır aynı firma tek başına ihaleye katılmakta ve yüzde bir gibi cüzi bir indirimle ihaleyi kazanmaktadır.

Çevre ilçe belediyelerinin yaptığı ihaleler EKAP üzerinden incelendiğinde, ihale dökümanlarında motorin cinsi akaryakıt mal alımının şantiyede teslim edileceğine dair hükümler bulunan belediyelerin, ihalelerine katılımın fazla olduğu ve isteklilerin yüksek indirim oranları ile ihaleyi kazandığı görülmüştür.

Sonuç olarak bulgu konusu ettiğimiz hususlar 2018 yılı için yapılacak olan akaryakıt mal alım ihalesinde dikkate alınması gerekmektedir. İhale dökümanı hazırlanmasından sorumlu görevliler, rekabetin sağlanması ve ihtiyacın daha uygun şartlarda temini ve kamu kaynaklarının verimli kullanılması için ihale mevzuatı sınırları içerisinde gerekli düzeltmeleri yapmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Bundan sonraki yıllarda akaryakıt alımı ihalelerinde rekabetin sağlanması konusunda daha dikkatli davranılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 13: Kurumun Kredi Kartı Tahsilatı ile İlgili Olarak Banka ile Herhangi Bir Protokol Yapmaması ve Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Belirtilen Süre İçinde Kurumun Banka Hesabına Aktarılmaması

İdare ile Halkbank Burhaniye şubesi arasında herhangi bir protokol imzalanmadığı ve kredi kartı (pos) ile online (web) tahsilatlarının 20 gün içerisinde Belediyenin mevduat hesaplarına aktarılması gerekirken 45 günde aktarıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 73'üncü maddesine göre; banka kredi kartları ile yapılan tahsilatların Maliye Bakanlığının Genel Bütçe için belirlediği usul ve esaslara göre değerlendirilmesi gerekmektedir.

Hazine Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken 11.09.2013 tarih ve 28762 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Kamu Haznedarlığı Tebliği'nin "Uygulama ve Kullanılacak Araçlar" başlıklı 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında;

*"18/6/2011 tarihli ve 27968 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Ödeme ve Tahsilat İşlemlerinin Elektronik Ortamda Gerçekleştirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri saklı kalmak kaydı ile kurumlar; faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurt içinde yerleşik diğer bankaları ve Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.'yi de kullanabilir. Gerçekleştirilen tahsilat tutarlarının, özel kanunların verdiği yetki kapsamında yapılan düzenlemelerde yer alan hükümler saklı kalmak kaydı ile takip eden işgünü içinde; yurtiçinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın ise **azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması zorunludur.**"* denilmektedir.

Aynı Tebliğ'in "*Diğer Hususlar*" başlıklı 12'nci maddesinde "

(2)Kurumlar bankalarla yapacakları protokollerde bu Tebliğ hükümlerine uygun düzenlemeler yapmakla yükümlüdür.

(3) Bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce yapılmış olan protokoller sürelerinin bitimine kadar uygulanmaya devam olunur.

(4) Bu Tebliğ hükümlerine göre yapılacak protokollerin süresi bir yılı geçemez." denilmektedir.

Meri mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, mali kaynaklarının değerlendirilmesi hususunda idareler tebliğ hükümlerine riayet etmek mecburiyetindedirler. Bu sebeple, kredi kartı tahsilatlarının valör süreleri, geçerliliği en fazla bir yıl olan protokoller vasıtasıyla hüküm altına alınmalıdır.

Kurumun banka hesap ve kayıtları incelendiğinde çalışılan kamu bankası ile bir protokol

yapılmadığı anlaşılmıştır. Denetim ekibimizce bilgi istenilmesi neticesinde, kredi kartı ile yapılan tahsilatların 45 gün sonra Belediye'nin hesabına aktarıldığı görülmüştür. 2017 yılında kredi kartı ile yapılan tahsilat toplamı 4.188.163,92 TL'dir.

Tebliğ hükümlerine göre kamu idareleri kaynaklarını, yine Tebliğ'de sayılan araçlarla değerlendirmeli ve atıl bekleyen kaynaklar üzerinden gelir elde etmelidir. Aksi halde kamu kaynağındaki muhtemel artışa engel olunacaktır. Mevcut uygulama ile Belediye, kredi kartı tahsilatlarından elde ettiği kazançları en az 25 gün süre ile değerlendirememekte ve kaynaklar üzerinden elde edeceği gelirden mahrum kalmaktadır.

Bu itibarla, Belediye tebliğ hükümlerine riayet ederek çalıştığı bankalarla protokol imzalamalı ve söz konusu protokolda kredi kartı tahsilatlarının idare hesaplarına aktarılacağı süre belirlenirken, Tebliğ'de belirtilen azami süreyi aşmaması sağlanmalıdır. Kamu İdaresi'nin kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanımında yetkili olan görevlilerinin, idari ve mali sorumluluğunun doğmaması için bulgu konusu hususların gereği yapılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemiz ile Halkbank Burhaniye şubesi arasında bir protokol imzalanmış ve kredi kartı (pos) ile online (web) tahsilatlarının 20 gün içerisinde Belediyenin mevduat hesaplarına aktarılması konusunda takip edilecektir.Halkbank burhaniye şubesine kredi kartı tahsilatlarının 20 gün içinde belediye hesaplarına aktarılması hususunu yazı yazılmıştır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltme çalışmalarının yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 14: Belediyenin Hacedilemeyen Gelirlerinin Ayrı Banka Hesaplarında Tutulmaması

Yapılan incelemeler neticesinde belediyenin hacedilebilir gelirleri ile hacedilemeyen gelirlerini ortak bir banka hesabında birleştirdiği görülmüştür.

2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun” Hacı Caiz Olmayan Mallar ve Haklar” başlıklı 82'nci maddesinde hacze konu olabilecek mallar ve haklara yönelik sınırlama getirilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları başlıklı” 15'inci maddesinde “Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri hacedilemez.” demek suretiyle belediyenin haczi mümkün olmayan gelirleri

sayılmıştır.

Yine aynı maddenin devamında, “*İcra dairesince haciz kararı alınmadan önce belediyeden borca yeter miktarda haczedilebilecek mal gösterilmesi istenir. On gün içinde yeterli mal beyan edilmemesi durumunda yapılacak haciz işlemi, alacak miktarını aşacak şekilde yapılamaz.*” denilmektedir. Belediyenin haczedilemeyen gelirlerini ayrı hesapta tutmayarak haczedilebilir gelirlerle ortak havuz hesabında birleştirmesi, bu hesaptaki paraların haczedilemeyen vergi, resim ve harç gelirlerinden mi yoksa haczedilebilir gelirlerden mi oluştuğunun belirlenmesini imkansız hale getirmektedir.

Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 20.3.2012 tarih ve E.2011/22082 K.2012/8629 sayılı kararında da, “*...borçlu belediyece haczi kabil olmayan paralar ile haczi mümkün olan paraların aynı hesapta toplanması ve birbirine karıştırılması, haczedilmezlik hakkından feragat olarak kabul edilmelidir.*” demektedir.

Kanun’un ilgili maddesi dikkate alınarak haczedilebilir gelirleri ile haczedilemeyen gelirlerin ayrı hesaplarda tutulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Mevzuata uygun işlem yapılmaya başlanacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından mevzuata uygun hareket edileceği belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 15: Bazı Taşınmaz Kiralamalarındaki Kira Artış Oranlarının Mevzuata Uygun Şekilde Düzenlenmemesi

Belediyeye ait taşınmazlara ilişkin kiralama sözleşmeleri incelendiğinde kira artış oranlarının mevzuata uygun belirlenmediği tespit edilmiştir.

300 sıra No’lu Milli Emlak Genel Tebliği’nin “VIII. Kira Artış Oranları” başlıklı maddesinde;

“İkinci ve müteakip yıllar kira bedelleri, cari yıl kira bedelinin Devlet İstatistik Enstitüsünce artışın yapılacağı ayda yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (bir önceki yılın aynı ayına göre % değişim oranı) oranında artırılması suretiyle hesaplanacaktır.

Bu Genel Tebliğin yürürlüğünden önce ihalesi veya sözleşmesi yapılan ve kira artış

oranı olarak Devlet İstatistik Enstitüsünce yayımlanan Toptan Eşya Fiyatları Endeksi kullanılan sözleşmelerde, ikinci ve müteakip yıl kira bedelleri Devlet İstatistik Enstitüsünce yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (bir önceki yılın aynı ayına göre % değişim oranı) oranı kullanılarak hesaplanacaktır.

Sözleşmelerinde kira artışlarına ilişkin, yeniden değerlendirme oranı veya Devlet İhalelerinde belirtilen kira artış oranı bulunan kiracıların talep etmesi durumunda, kira artışlarının Devlet İstatistik Enstitüsünce yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (bir önceki yılın aynı ayına göre % değişim oranı) oranında artırılması yönünde sözleşme tadilatı yapılabilecektir. Bu suretle yapılacak tadilatlar yeni kira döneminden itibaren geçerli olacaktır. Kiracının başvurmaması halinde kira bedeli artışları sözleşmelerdeki hükümlere göre yapılacaktır.” denilmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (TÜİK) tarafından yayımlanan “Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yi-Üfe) Kullanıcıları İçin Rehber” inde; On iki aylık ortalamalara göre değişim: Son on iki aylık endeks ortalamasının, bir önceki on iki ay için endeks ortalamasına göre yüzde değişim olduğu ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Hesap Verme Sorumluluğu” başlıklı 8'inci maddesinde;

“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.”, denilmektedir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşıldığı üzere kiralama sözleşmesi yapılırken kira artış oranının Üretici Fiyatları Endeksi (bir önceki yılın aynı ayına göre % değişim oranı) veya On iki aylık ortalamalara göre değişim (Yi-Üfe) oranında belirlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, kurumun yapmış olduğu taşınmaz kiralamalarında kira artış oranlarının % 0 ile % 137 arasında değişkenlik gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca, kira sözleşmelerinin bir kısmında kira artış oranlarının encümenin belirleyeceği karar ile artırılması gibi muğlak bir ifadeye yer verilmiştir. Taşınmaz kira artışlarında Kamu Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan oranlardan birinin seçilmesi gerek kurum gerekse de taşınmazları kiralayanların menfaatlerinin zedelenmemesi, kiralayanlar arasında ayırım olmaması ve

sübjektifliğe yer verilmemesi açısından önemlidir.

Sonuç olarak, kiralama sözleşmesi yapılırken kira artış oranının TÜİK tarafından açıklanan oranlardan birinin seçilmesi suretiyle belirlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Mülkiyeti belediyemize ait taşınmaz kiralamalarında kira artış oranlarının tespiti a) Yıllık kira artış oranı Belediye Encümeninin belirleyeceği b) Yıllık kira artış oranının TEFE + ÜFE / 2 oranında belirlenir maddeleri bulunmaktadır. Ancak encümeni belirleyeceği yıllık artış oranı enflasyon artış oranı kadar olmuştur. Bundan böyle yeni çıkılacak taşınmaz kiralamaları ihalelerinde TÜİK tarafından açıklanan oranlar nispetinde artış oranı yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 16: Belediyeye Ait Konutlarla İlgili Ücret Belirlenmemesi

Belediyeye ait olup ihale ile kiraya verilmeyen ve kullanımı belediyede olan Pelitköy mevkiinde ki 3 ev (6 daire) ve Ören mahallesi Ayaklı caddesi 2072. sokakta ki 1-3-5-7 numaralı yerleri kullananlardan alınacak ücretle ilgili meclis kararı alınmadığı görülmüştür.

4736 sayılı Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal Ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında, belediyelerin işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulamayacağı ifade edilmiş, takip eden maddelerinde de ücretsiz yararlanılacak hizmet ve kişilerle ilgili düzenlemeler yapılmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'inci maddesinin (f) fıkrasında, "*Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifelerini belirlemek.*" hükmü ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun ücrete tabi işler başlıklı 97'nci maddesinde ki, "*Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.*" hükmü belediyenin ücret alacağı tarifeleri belirleme yetkisini düzenlemiştir.

Burhaniye Belediyesi'ne ait Pelitköy mevkiinde ki 3 ev (6 daire) ve ve Ören mahallesi

Ayaklı caddesi 2072. Sokaktaki 1-3-5-7 numaralı yerleri kullananlardan alınacak ücretle ilgili meclis kararı bulunmamaktadır. Bu yerlerden yararlananların aldığı hizmet dikkate alındığında ücret ödenmesi gerekir. Belediyenin katlandığı gider ve verdiği hizmet ile Kanun maddeleri dikkate alındığında bu hizmetin ücretsiz sağlanması mümkün değildir. Verilen hizmet karşılığında ücret alınması Kanun maddeleri ve işin doğası gereğidir

Burhaniye Belediyesi'nin kullanımında olan Pelitköy mevkiinde ki 3 ev (6 daire) ve Ören mahallesi Ayaklı caddesi 2072. sokakta ki 1-3-5-7 numaralı yerleri kullanan kişilerden alınacak ücretlerle ilgili meclis kararı alınması ve uygulamanın da meclis kararı doğrultusunda yapılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Mülkiyeti belediyemize ait konutlar ihale yolu ile kiraya verilmediği ve kullanımı belediyemizde olan Pelitköy mevkiindeki üç ev (altı daire) ile Ören Mahallesi Ayaklı Caddesi 2072 Sokaktaki 1-3-5-7 nolu evlerin ücretlerinin belirlenmediği görülmüş olup, söz konusu evler Burhaniye Belediyesi tarafından ticari amaçlı kullanılmamaktadır.5393 Sayılı Belediye Kanununun 38 – O maddesi göz önüne alınarak dışarıdan gelen davetli ve misafirlerin konaklanması için kullanılmaktadır. Herhangi bir ücret talep edilmemektedir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İdare cevabında söz konusu evlerin Burhaniye Belediyesi tarafından ticari amaçlı olarak kullanılmadığı, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38/o maddesi göz önüne alınarak dışarıdan gelen davetli ve misafirlerin konaklaması için kullanıldığı ve herhangi bir ücret talep edilmediği belirtilmiştir.

2015 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer alan konu ile ilgili olarak bulguda belirtilen hususların Kurum tarafından gerekli çalışmalar yapılarak düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Meclisin Uhdesinde Olan Ücret Belirleme Yetkisinin Bazı konularda Belediye Başkanına Devredilmesi

Belediye Meclisinin yetkisinde olan ücreti belirlemediği ve yetkiyi belediye başkanına devrettiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinin (f) fıkrasında, “*Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek*” meclise ait yetki olarak sayılmış ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun “Ücrete tabi işler” başlıklı 97. maddesinde de, “Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve

İlgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir... " denilerek meclisin yetkisi belirlenmiştir.

Belediye Meclisi 2017 yılı tarifelerini belirlediği 03.11.2016 gün ve 2016/299 sayılı kararında;

"- İlçemizde faaliyette bulunan tüm spor Kulüplerinin deplasmanda yapacakları spor müsabakaları için sporcuları için taşımak üzere talep edilen araç km. birim fiyatının belirlenmesinde Belediye Başkanı yetkilidir.

- Belediyemize ait Hasta nakil ambulansı ve cenaze nakil Araçların ilçe sınırları dışına ve şehirlerarası kiralanması durumundan bedelin belirlenmesinde Belediye Başkanı yetkilidir."

Şeklinde karar almıştır. Meclis kendisine Kanun'la verilen tarife belirleme yetkisini kullanmayarak tarifeyi belirleme konusunda Başkana yetki vermiştir. Oysa Kanun hükümlerinden tarifelerin Meclis tarafından belirlenmesi gerektiği ve bunun devredilebilir bir yetki olmadığı açıktır. Meclisin tarifeleri belirlemesi gerekir.

Ücretlere ait tarife ve belirlemelerin Meclis tarafından yapılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "2018 mali yılı gelir tarifeleri belirlenirken mevzuata uygun olarak tespit edilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Söz konusu husus 2015 yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda da bulgu konusu yapılmıştır. Ancak 2017 yılı denetimlerinde de aynı şekilde devam eden bu hususun idare tarafından henüz düzeltilmediği anlaşılmaktadır.

Bulguda belirtilen hususun kurum tarafından mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması suretiyle düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 18: Otopark Yönetmeliği Uyarınca Tahsil Edilip Büyükşehir Belediyesine Gönderilmesi Gereken Otopark Bedellerinin Kayıtlara Alınmaması

Kurumun 2017 yılına ait mali tablolarının incelenmesi ve alınan bilgiler sonucunda; Kurum tarafından tahsil edilmesine müteakip emanet hesaplarına alındıktan sonra Büyükşehir Belediyesine gönderilmesi gereken otopark bedellerinin hiçbir surette kayıtlara girmediği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon" başlıklı 27'inci maddesinin 8'inci fıkrasında;

"(Ek fıkra: 12/11/2012-6360/11 md.) İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler tahsil tarihinden itibaren kırkbeş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılır. Büyükşehir belediyeleri bu geliri tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanır. Bu gelirler bu fıkroda belirtilen amaç dışında kullanılamaz." denilmektedir.

Resmi Gazete'nin 01.07.1993 tarih ve 21624 sayısında yayımlanan Otopark Yönetmeliği'nin "Otopark Bedelinin Tahakkuk ve Tahsili" başlıklı 10'uncu maddesinde;

..."

3030 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılır.

İlçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağı, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparkları için kullanılır." hükmü yer almaktadır.

Yapılan inceleme ve elde edilen bilgiler sonucunda; mezkur mevzuat hükümleri gereğince Belediye tarafından tahsil edilmesi gereken otopark bedelleri ile ilgili olarak muhasebe kaydı yapılmadığı, söz konusu bedelleri yatırmak isteyen mükelleflerin doğrudan büyükşehir belediyesine yönlendirildiği anlaşılmıştır. Mevzuat gereği bu şekilde yapılan bir yönlendirme mümkün değildir, zira bu bedellerin ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilip ilgili hesaplara kaydedilmesi ve sonrasında en geç 45 gün içerisinde büyükşehir belediyesine aktarılması gerekmektedir. Bu durum aynı zamanda büyükşehir ve ilçe belediyesi arasında otopark bedeline ilişkin olarak hesaplar arası bir mutabakat yapılması açısından da önem taşımaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Bundan sonra söz konusu mevzuata uygun işlem yapılmaya başlanacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından bundan sonraki dönemde mevzuata uygun işlem yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 19: Büyükşehir Belediyesinin Parkmetre Yerleri Gelirlerinden Burhaniye Belediyesine Aktarılması Gereken Payların Takibinin Yapılmaması

Balıkesir Büyükşehir Belediyesince cadde ve sokaklar üzerinde parkmetre yeri olarak tespit edilen yerlerin işletilmesi neticesinde araç park yerlerine ait gelirlerden ilçe belediyelerine aktarılması gereken payların aktarılmadığı tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin (f) bendi uyarınca karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletirmek veya kiraya vermek Büyükşehir Belediyelerinin yetkileri arasındadır.

Mezkûr Kanunun “*Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri*” başlıklı 23 üncü maddesinin (f) bendinde de; 7’nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe ve ilk kademe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50’sinden sonra kalacak %50’si büyükşehir belediyelerinin gelirleri arasında sayılmaktadır.

Mezkur maddenin 1 inci fıkrasının (o) bendinde ise;

“Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe (...) (1) belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır.

Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe (...) (2) belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır.” denilerek Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin birbirlerine yapmak zorunda oldukları ödemelerin zamanında yapılmamasından kaynaklanan her türlü zarardan ilgili belediye başkanları ve saymanlar sorumlu tutulmuşlardır.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından 2015 ve 2016 yıllarında yol, cadde ve sokaklar üzerinde araç park yeri olarak tespit edilen yerlerin işletilmesinden elde edilen gelirlerden Burhaniye Belediyesine herhangi bir pay aktarılmadığı görülmüştür. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ile gerekli yazışmalar yapılarak, parkmetre gelirlerinin takibinin yapılması kamunun yararına olacaktır.

Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü tutarlar ayrıca hesaplanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Büyükşehir Belediyesinin Parkmetre Yerleri Gelirlerinden Burhaniye Belediyesine Aktarılması Gereken Payların Takibi yapılacak ayrıca Büyükşehir Belediyesine gerekli yazışmalar yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 20: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Belediye Gelir Tarifesinde yer verilmediği ve dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’ye istinaden çıkarılan ve 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre, işletmeciler, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan haklar karşılığında, bu yönetmelikte belirtilen tarifeler esas alınarak geçiş hakkı sağlayıcısına ücret ödeyecektir.

Bu amaçlarla işletmelerle, mülkiyet ve sahibi, geçiş hakkı sağlayıcıları arasında anlaşma yapılacağı ve geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şekli, geçiş hakkına ilişkin anlaşmada yer alacağı, yine aynı Yönetmelikte ifade edilmektedir.

Yönetmeliğin “Geçiş Hakkı Ücretleri” başlıklı 9’ncü maddesinde, geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş hakkı sağlayıcısı (GHS) tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı, tapuda kamu

kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar için belirtilen ücret üst sınırı hariç olmak üzere, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten fiyatlar, her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılarak tespit edileceği, ilk yıldan sonraki geçiş hakkı ücretleri; bir önceki yıl geçiş hakkı ücretine en fazla Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırım yapılması suretiyle tespit edileceği hususları belirtilerek, geçiş ücretlerine ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmeliğe eklenmiştir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, belediye tarafından altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsili işlemleri yapılmamıştır. Oysa ilgili işletmelerden, yönetmelik ekinde belirtilen tarife uyarınca, altyapı geçiş hakkı bedelinin alınması gerekmektedir. Bu gelirin takip ve tahsilinin yapılmaması sonucu, önemli bir gelirden mahrum kalınmaktadır. Dolayısıyla mahrum kalınan bu gelire yönelik gerekli çalışmaların yapılmaya başlanması gerekmektedir

Kamu idaresi cevabında; “24.07.2017 tarih ve 1279 sayılı “Haberleşme Alt Yapısı Geçiş Hakkı Ücretleri” konulu yazımız ile Balıkesir Büyükşehir Başkanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığına yazılan yazı ile sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan hertürlü kablo ve benzeri verici taşınmazlardan geçirilmesine ilişkin yönetmelik çerçevesinde belediyemiz sorumluluğunda kalan yerler ile ilgili ücretlerinin belediyemize yatırılması istenilmiş; Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığının 10.08.2017 tarih ve 22357 sayılı “Haberleşme Alt Yapısı Geçiş Hakkı Ücretleri” konulu yazıları ile Büyükşehir Belediye Meclisi 16.03.2017 tarih ve 362 sayılı kararı ile yürürlüğe giren Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Elektronik Haberleşme Kullanım Hakları Yönetmeliği çerçevesinde belediyemize herhangi bir ödeme yapılması söz konusu olmadığını belirtmişlerdir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kurumun resmi yazı ile Büyükşehir Belediyesi'ne başvuru yaptığı, Büyükşehir Belediye tarafından kuruma gönderilen yazıda ise, Balıkesir Büyükşehir Belediye Elektronik Haberleşme Kullanım Hakları Yönetmeliği gereğince Burhaniye Belediyesine bu şekilde bir ödeme yapılmasının mümkün olmadığını belirtildiği

anlaşılmaktadır.

Büyükşehir Belediyesi tarafından kuruma gönderilen mezkur yönetmelikte, Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilen Geçiş Hakkı Bedellerinin sorumluluk alanlarına göre ilgili İlçe Belediyelerine aktarımda bulunulmasına ilişkin Büyükşehir Belediyesi'nin görev ve sorumluluğuna yer verilmemiştir. Eğer ki; büyükşehir belediyeleri, il sınırları içerisinde tüm geçiş hakkı bedellerinin tek elde toplanması gayesi güdüyor ise büyükşehir belediyeleri sorumluluk alanlarına göre tahsil ettikleri geçiş hakkı bedellerini ilgili ilçe belediyelerine aktarmak mecburiyetindedir. Aksi durumda, her ilçe belediyesi kendi sorumluluk alanlarına giren mülkiyet alanları üzerindeki geçiş hakkı bedellerini Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik ekinde yer alan tutarları esas alarak gelir tarifelerinde yer vermek zorundadır.

Bu çerçevede, kurumun geçiş hakkına ilişkin tutarların gelir tarifesinde yer vermesi suretiyle gelir kaybına engel olması gerekmektedir.

BULGU 21: İş Yerlerinden Alınan Çevre Temizlik Vergilerinin Hatalı Olarak Hesaplanması

İdarenin, iş yerlerinden alınacak Çevre Temizlik Vergilerinin grup ve derecelerini mevzuata aykırı olarak belirlediği ve bu sebeple mükelleflerden eksik veya fazla vergi aldığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların, Çevre Temizlik Vergisine tabi olduğu belirtilmekte ve iş yeri ile diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre Temizlik Vergisinin Belediyelerce, binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı hüküm altına alınmaktadır. Aynı madde de, işyerleri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait Çevre Temizlik Vergisinin hangi tarife üzerinden alınacağı da tablo halinde gösterilmiştir. Söz konusu tablodaki tutarlar, her yıl yeniden değerlendirme oranı ile artırılmaktadır.2017 yılı için 49 Seri No'lu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmiş olan, Büyükşehir Belediyelerinde uygulanacak güncel tarife tablosu aşağıda yer almaktadır.

Bina	Bina Dereceleri ve Yıllık Vergi Tutarları (TL)				
	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
1. Grup	3.250	2.500	2.000	1.750	1.500
2. Grup	2.000	1.500	1.250	1.000	875
3. Grup	1.500	1.000	875	625	500
4. Grup	625	500	375	325	250
5. Grup	375	325	225	212	175
6. Grup	212	175	112	100	75
7. Grup	75	58	41	35	26

Çevre Temizlik Vergisi tarifesinde yer alan bina gruplarının nasıl tespit edileceği, 13/12/2005 tarihli ve 2005/9817 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Buna göre;1.derece binalar öğrenci sayısı (okul, yurt, kreş vb.), 2. derece binalar yatak kapasitesi (konaklama tesisi, hastane vb.), 3.derece binalar kullanım alanı (her türlü yeme içme eğlence yeri, depo vb.), 4.derece binalar koltuk sayısı (sinema, tiyatro vb.) ve 5. derece binalar personel sayısı (diğer derecelere girmeyen işyerleri) dikkate alınmak suretiyle belirlenecek ve işyerinin durumuna uygun gruba dahil edilecektir. Örnek verilecek olursa, kullanım alanı 600 metrekare olan bir eğlence yerinin vergisi,3. derecenin 2. grubu yani 1250 TL üzerinden tahakkuk ettirilecektir.

Meri mevzuat doğrultusunda, Belediye sınırlarındaki konaklama tesisleri ile yeme-içme ve eğlence yerleri üzerinden sektör bazında inceleme yapılmıştır. Bu kapsama giren toplam mükellef sayısı 364 adettir. Bu mükelleflerin gruplarının belirlenmesinde dikkate alınan, yatak kapasitesi ve kullanım alanı bilgilerinin büyük bir kısmı İdare kayıtlarında yer almamaktadır. Mevcut veriler üzerinden bir karşılaştırma yapıldığında dahi, yalnızca 20 mükellefin hem grup hem de derecesinin doğru olduğu ve alınan verginin tam hesaplandığı görülmüştür. Konaklama tesislerinde genel olarak, alınması gereken 2. derece üzerinden vergi alınsa da bu işyerlerinin grupları yatak kapasitesi dikkate alınmaksızın farazi olarak

belirlenmiştir. Özellikle 267 adet yeme-içme ve eğlence yerinden, yalnızca 76 adetinin kullanım alanını dikkate alan 3.derece üzerinden doğru bir şekilde vergilendirildiği, geriye kalan kısmının ise farklı derecelendirmelere tabi tutulduğu, gruplarının ise geçerli bir veriye dayanmaksızın farazi olarak belirlendiği anlaşılmıştır.

Görüleceği üzere, mevzuatta şüpheye mahal bırakmayacak açıklıkta anlatılan derece tespit yöntemi hatalı olarak uygulanmaktadır. Bu esaslı hataların yanında kapasite ve kullanım alanı gibi bilgilerin hatalı olması da alınacak vergi tutarını çok fazla değiştirmektedir. Derece ve gruplar farklılaştığında, tarife cetvelindeki tutarların büyük değişimler gösterdiği yukarıdaki tablodan anlaşılmaktadır. Örneğin; 3.derecenin 1.grubu ile 7.grubu arasında 1959 TL fark bulunmaktadır. Yapılan hatalı derecelendirmeler, kimi mükelleflerin fazla kimilerini de eksik vergi ödediği hakkaniyete aykırı bir uygulamaya sebep olmaktadır. İdare'deki mevcut veriler rakamsal olarak kesin bir tespit yapma imkanı vermediğinden, mükelleflerden alınan vergi tutarının toplamda ne kadar eksik olduğu ise tarafımızca belirlenememiştir.

Sonuç olarak, ilgili birimlerin binaların grup ve derecelerinin yeniden tespitine ilişkin çalışmalara ivedi olarak başlaması gerekmektedir. Hatalı tahakkuklardan ötürü görevlilerin sorumluluğunun doğmaması, kamu kaynağında bir eksilme veya artışa engel bir husus meydana gelmemesi için, mevzuatta belirtilen usul ve esaslara harfiyen riayet edilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; “İlçemiz sınırları içerisinde faaliyet gösteren iş yerlerinden alınacak çevre temizlik vergileri 2018 yılı için 49 seri numaralı belediye gelirleri kanunu genel tebliği ile belirlenmiş olan büyükşehir belediyelerinde uygulanacak güncel tarife tablosuna göre çalışmalar başlamıştır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 22: Eğlence Vergisine Tabi Oyun Salonlarının Bazıları ile İlgili Eğlence Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Belediye sınırları içinde faaliyet gösteren oyun salonlarının bir kısmından eğlence vergisi alınmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17. maddesinde, Bu Kanun'un 21. maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence

işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, 1-8. maddesinde eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzelkişilerin verginin mükellefi olduğu, 19. maddesinde bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kiraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerlerden vergi alınmayacağı, 20. maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için Belediye Meclislerince takdir edilecek miktar olduğu, 21. maddesinde biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden günlük 5 ila 100 TL arasında vergi alınacağı, 22. maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerindeki her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20. günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılacağı belirtilmiştir.

Belediye sınırları içinde 29.01.2015 ve 05.05.2015 tarihli ruhsata sahip 2 adet oyun salonunu ile ilgili her hangi bir tahakkuk kaydı bulunmamaktadır.

Eğlence vergisi tahakkuku yapılmayan iki işletme ile ilgili olarak ruhsat aldıkları tarihten itibaren meclisin belirlediği tarifeye göre eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmasının sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemiz sınırları içerisinde faaliyet gösteren ve eğlence vergisine tabi iş yerleri tespit edilmiş olup ilgili iki işletmeye eğlence vergisi faaliyete başladığı tarihten itibaren tahakkuk etirilerek mükelleflere tebliğ edilmiştir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren ve eğlence vergisine tabi iş yerleri tespit edilmiş olup ilgili iki işletmeye eğlence vergisi faaliyete başladığı tarihten itibaren tahakkuk etirilerek mükelleflere tebliğ edildiği belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 23: Eğlence Vergisinin İşletmelerin Çalıştığı Gün Sayısına Bakılmaksızın Cüzi Süreler Üzerinden Alınması

Kamu idaresi tarafından, eğlence hizmeti veren işletmelerden faaliyette buldukları her gün için tahakkuk ve tahsil edilmesi gereken eğlence vergisinin, işletmelerin çalıştığı gün sayısına bakılmaksızın cüzi süreler için alındığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 20'nci maddesinde Eğlence Vergisinin

matrahının nasıl belirleneceği anlatılmaktadır. Maddenin (3)'üncü fıkrasında;

“ Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için, bu Kanununun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktardır ” hükümleri yer almaktadır.

Kanun'un “verginin ödenmesi” başlıklı 22'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında ise;

“Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılır.” ifadelerine yer verilmektedir.

Kanun hükümlerinden anlaşılacağı üzere biletle girilmesi zorunlu olmayan yerlerde eğlence vergisi matrahı hesaplanırken, işletmelerin çalıştığı gün sayısı esas alınmaktadır. Bu şekilde hesaplanan vergi tutarlarının, bir sonraki ay ilgili belediyeye yatırılması gerekmektedir.

Bu doğrultuda, İdarenin Eğlence Vergisi tahakkuk kayıtları incelenmiş olup, eğlence işletmelerinden (canlı müzik yapılan yerler) sadece yaz aylarında ve 15 ila 45 iş günü gibi cüzi süreler için vergi alındığı tespit edilmiştir. Buna gerekçe olarak, İdarenin mücavir alan sınırlarının turistik bir bölgede olması, eğlence işletmelerinin birçoğunun mevsimsel olarak faaliyette bulunması ve vergilendirmede işletmecinin beyanlarının esas alınması gösterilmiştir. Ancak Kamu İdaresince, bu işletmelerin faaliyette bulunduğu günlerin tespitine ilişkin başkaca bir tespit tutanağı veya vergi dairesi kaydı tarafımıza sunulamamıştır. Kaldı ki yapılan incelemelerde, bazı eğlence yerlerinin çalışmadığını beyan ettiği günlerde canlı müzik organizasyonu düzenlediği görülmüştür.

Kamu İdaresinin, mücavir alan sınırları içerisindeki mükelleflerden sadece yaz aylarında Eğlence Vergisi toplamasının teamül haline geldiği ve İdare yönetiminin iradesiyle yapıldığı anlaşılmaktadır. Ancak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın vergi ödevi başlıklı 73'üncü maddesinde; vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla konulup, değiştirileceği veya kaldırılacağı hükümleri yer almaktadır. Yani Kanun ile toplanması emredilen bir verginin, kamu idaresi tarafından idari bir kararla kaldırılması veya eksik alınmasında hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 60'ıncı maddesinde; İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek görevinin mali hizmetler birimi uhdesinde olduğu belirtilmektedir. Yine

aynı Kanun'da kamu kaynağının verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinde görevli ve yetkili olanların hesap verme sorumluluğu anlatılmıştır.

Bu itibarla, gelirlerin mevzuata uygun olarak elde edilmesinden sorumlu olan görevlilerin, Eğlence Vergilerinde bir kayıp yaşanmaması için gerekli tedbirleri alması önemlidir. İşletmeci beyanlarının doğruluğu, ilgili birimler tarafından düzenli aralıklarla kontrol edilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; "Eğlence hizmeti veren işletmelerden faaliyette buldukları her gün için tahakkuk ve tahsil edilmesi gereken eğlence vergisinin işletmelerin çalıştığı gün sayısına göre tahakkuk ettirilecek işletmeci beyanlarının doğruluğu ve ilgili birimler tarafından düzenli olarak kontrol edilmesi sağlanacaktır. Ayrıca 2019 malı yılı gelir tarifesi düzenlenirken göz önünde bulundurulacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 24: Belediyece Kiraya Verilen İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Alınmaması

Kurumun 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; belediyece kiraya verilen işyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi'nin alınmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "4. Çevre temizlik vergisi" başlıklı Mükerrer 44' üncü maddesinde;

"Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir.

Verginin mükellefi, binaları kullananlardır. Mükellefiyet binanın kullanımı ile başlar.

İş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi, belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılır. Tahakkuk eden vergi, bir defaya mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edilir. İş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu vergi, her yıl, emlak vergisinin taksit

sürelerinde ödenir."

denilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "İş yeri" başlıklı 156 ncı maddesinde iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerdir şeklinde tanımlanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere Çevre Temizlik Vergisi tüm konutlar ve işyerlerinden alınmaktadır. Çevre Temizlik Vergisini konutu veya İşyerini fiilen kullananlar ödemektedir. Ancak kullanılmayan veya boş olan konut veya işyerlerinden boş kaldığı sürece Çevre Temizlik Vergisi alınmamakta ve Çevre Temizlik Vergisi artışı her yıl yeniden değerlendirme oranı kadar arttırılarak hesaplanmaktadır. Su kullanmayan konutlar ile diğer binalarda ve işyerlerinde Çevre Temizlik Vergisi işyerinin veya konutun bağlı bulunduğu belediyeye tahakkuk ettirilerek her yıl mayıs ve kasım aylarında 2 eşit taksitle ödenmektedir.

Burhaniye Belediyesince Mahkeme, Geriş, Yunus, Cumhuriyet, Hürriyet, Bahçelievler, Ören, Öğretmenler, İskele ve Pelitköy mahallelerinde bulunan işyerlerinin birçoğuna Çevre Temizlik Vergisi tahakkukunun yapılmadığı görülmüştür.

Gerekli tahakkuk işlemlerinin yapılması kamunun yararına olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyece Kiraya Verilen İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Alınmasıyla ilgili gerekli işlemlere başlanılmıştır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 25: Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Belediye İçin Ayrılan Payın Hatalı Hesaplanmasına İtiraz Edilmemesi

İlbank tarafından Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Burhaniye Belediyesine gönderilen payın eksik hesaplandığı ve bu duruma belediyenin itiraz etmediği görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 'Gelirler' başlıklı 13' üncü maddesinde;

“İSKİ'nin gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanır:

...

c) Hizmet alanındaki belediyelerin, İller Bankasınca 2380 sayılı "Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun" gereğince nüfus esasına göre dağıtılan paylardan bu bankaca tutularak İSKİ'ye gönderilecek % 10'lar,

...”;

denilmiştir.

5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un;

‘Payların hesaplanması ve oranı’ başlıklı 2’ nci maddesinde;

“ (1) İl özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden pay verilir. Pay, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamından, vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden hesaplanır.

(2) (Değişik: 12/11/2012-6360/25 md.) Genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının yüzde 1,50’si büyükşehir dışındaki belediyelere, yüzde 4,50’si büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine ve yüzde 0,5’i il özel idarelerine ayrılır.

...”;

‘Belediye paylarının tahsisine ilişkin esaslar’ başlıklı 5’inci maddesinde;

“... ”

(3) (Değişik: 12/11/2012-6360/26 md.) 2 nci maddenin ikinci fıkrasına göre ayrılan büyükşehirlerdeki ilçe belediyeleri payının; yüzde 90’luk kısmı ilçelerin nüfusuna, yüzde 10’luk kısmı ise ilçelerin yüzölçümüne göredağıtır. Hesaplanan tutardan yüzde 30’luk büyükşehir belediyesi payı ayrıldıktan sonra kalan miktar büyükşehir ilçe belediyelerinin hesabına İbank A.Ş. tarafından aktarılır.

...”;

‘Yürürlükten kaldırılan mevzuat ve hükümler’ başlıklı 8’ inci maddesinde;

“(1) a) 2/2/1981 tarihli ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun,

...

(2) ...2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.”

düzenlemeleri bulunmaktadır.

Yasal mevzuat bölümünde görüldüğü gibi 2560 sayılı Kanunda su ve kanalizasyon idareleri geliri olarak ‘2380 sayılı "Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince nüfus esasına göre dağıtılan paylardan bu bankaca tutularak İSKİ'ye gönderilecek % 10'lar,’ sayılmaktadır.

5779 sayılı Kanun’un 8’ inci maddesi ile 2380 sayılı Kanuna yapılan atıfların bu Kanuna yapılmış sayıldığı düzenlemesi bulunmaktadır. Buna göre, 2560 sayılı Kanun’un 13’ üncü maddesinde yer alan 2380 sayılı Kanun yerine 5779 sayılı Kanunu’nun dikkate alınması gerekmektedir. Sonuç olarak, su ve kanalizasyon idareleri gelirlerini düzenleyen maddenin; ‘Hizmet alanındaki belediyelerin, İller Bankasınca 5779 sayılı “İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun” gereğince nüfus esasına göre dağıtılan paylardan bu bankaca tutularak İSKİ'ye gönderilecek % 10'lar,’ şeklinde anlaşılması gerekmektedir.

Büyükşehir ilçe belediyeleri genel bütçe vergi gelirleri payı 5779 sayılı Kanuna göre iki kalemden oluşmaktadır. Genel bütçe vergi gelirlerinden vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan tutarın %4,5'i büyükşehir ilçe belediyeleri payı olarak ayrılmaktadır. Büyükşehir ilçe belediyelerine bu tutarın %90'ı nüfuslarına göre %10'u ise yüzölçümlerine göre dağıtılacaktır.

Buna göre İlbank tarafından Balıkesir Su Kanalizasyon İdaresine (BASKİ) Burhaniye Belediyesinin payından kesilerek gönderilecek tutar belediyeye gönderilecek payın nüfus esasına göre belirlenen % 90'ı üzerinden olması gerekirken tamamı üzerinden hesaplanarak BASKİ payı kesilmiştir. Bu durumda Burhaniye Belediyesine gönderilecek pay eksik olarak hesaplanmıştır.

2017 yılında İlbank tarafından Burhaniye Belediyesine gönderilen tutarlar şu şekildedir;

Tablo 3: İller Bankası Tarafından Burhaniye Belediyesi 2017 Yılı Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Ayrılan Paylar

Yıl	Ay	Brüt Tahakkuk	Su Kanal İdaresi Payı	Büyükşehir Belediyesi Payı	Net Tahakkuk
2017	12	1.830.183,01	183.018,30	549.054,90	1.098.109,81
2017	11	1.680.727,12	168.072,71	504.218,14	1.008.436,27
2017	10	2.063.908,95	206.390,90	619.172,69	1.238.345,37
2017	9	1.850.430,26	185.043,03	555.129,08	1.110.258,16
2017	8	1.462.885,10	146.288,51	438.865,53	877.731,06
2017	7	2.043.035,12	204.303,51	612.910,54	1.225.821,07
2017	6	1.489.663,83	148.966,38	446.899,15	893.798,30
2017	5	1.333.770,10	133.377,01	400.131,03	800.262,06
2017	4	1.606.665,16	160.666,52	481.999,55	963.999,10
2017	3	1.945.165,40	194.516,54	583.549,62	1.167.099,24
2017	2	1.603.140,70	160.314,07	480.942,21	961.884,42
2017	1	2.175.532,97	217.553,30	652.659,89	1.305.319,78
GENEL TOPLAM		21.085.107,72	2.108.510,78	6.325.532,33	12.651.064,64

Tablodan görüleceği üzere İlbank tarafından Burhaniye Belediyesine gönderilen paydan BASKİ için kesilen tutar brüt tahakkukun tamamı üzerinden yapılmaktadır. Hâlbuki kesilmesi gereken tutar brüt tahakkukun nüfus esasına göre hesaplanan % 90'lık kısmı üzerinden olması gerekmektedir. Yani 21.085.107,72TL üzerinden değil 18.976.596,95 TL üzerinden olması gerekirdi. Bunun sonucu olarak da BASKİ için kesilmesi gereken 1.897.659,74 TL olmalıydı. Bu durumda 2017 yılı için Burhaniye Belediyesine 210.851,04 TL (2.108.510,78–1.897.659,74) eksik Genel Bütçe vergi Geliri Payı gönderilmiş ve Burhaniye Belediyesi tarafından bu duruma itiraz edilmemiştir.

Bazı büyükşehir ilçe belediyelerinin iller bankasına yazdıkları yazıların, 2380 sayılı Kanunu'nun ilk hali görmezden gelinerek mezkur kanunun ilgili maddesinde 2001 yılında yapılan değişiklik ile getirilen, *“payların tamamı nüfusa göre dağıtılmalı”* hükmüne göre cevaplandırıldığı görülmektedir. Her ne kadar iller bankası tarafından olumsuz yanıtlar verilse de 2560 sayılı İSKİ Kanunu'nun ilgili maddesindeki hüküm, 2380 sayılı Kanunu'nun ilk halindeki düzenlemeye göre getirildiği bilinmelidir.

05.02.1981 tarih, 17242 sayılı resmi gazetede yayınlanan 2380 sayılı kanunun ilk halinin

“Payların Hesaplanması ve Dağıtımı” başlıklı birinci maddesinde;

“Genel Bütçe Vergi Gelirleri tahsilat toplamı üzerinden Belediyelere % 5, il özel İdarelerine de % 1 nispetinde pay verilir.

Bu paylar, gelir saymanları tarafından aylık olarak hesaplanıp tahsil edilen ayı izleyen ayın sonuna kadar İçişleri Bakanlığı emrine ayrı ayrı hesaplara kaydolunmak üzere İller Bankasına yatırılır.

İller Bankasında her ay sonuna kadar toplanan **belediye ve il özel İdare paylarının % 80'inin Belediyelere** ve il özel idarelerine ait hisse olarak banka tarafından içişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel **nüfus sayımı sonuçlarına** göre ilgili kuruluşlara dağıtımı planlanır.

...

Artakalan % 20 nispetindeki paylardan, belediyeler ortak fonundaki payların dağıtımı İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlıkları, il özel İdarelerine alt ortak fondaki payların dağıtımı da içişleri Bakanlığı tarafından **hazırlanacak yönetmeliklere göre yapılır.**” denilmektedir.

2380 sayılı kanunun ilk halinde genel bütçe vergi gelirlerinden belediyelere dağıtılacak payların oranı, %80'i nüfusa göre, kalan %20 'si de İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmeliğe göre dağıtılacağı belirlenmiş idi.

2380 sayılı Kanun yayınlandıktan sonra 23.11.1981 tarihinde 17523 sayılı Resmî Gazete ile 2560 sayılı İSKİ Kanunu çıkarılmıştır.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 'Gelirler' başlıklı 13' üncü maddesinde;

“İSKİ'nin gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanır:

...

c) Hizmet alanındaki belediyelerin, İller Bankasınca 2380 sayılı "Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun" gereğince nüfus esasına göre dağıtılan paylardan bu bankaca tutularak İSKİ'ye gönderilecek % 10'lar,

...”

denilmiştir. Görüldüğü üzere 2380 sayılı Kanunun ilk halinde belediyelere nüfusuna göre dağıtılacak %80 'lik iller bankası payının %10 'u İSKİ'nin payı olarak belirlenmiş, kalan

%20 'lik paya ilişkin ise İSKİ'nin herhangi bir hakkı yok idi.

2380 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi, 22.01.2001 tarihinde 4629 sayılı Kanunu'nun 3'üncü maddesi ile değiştirilmiştir. Değişikliğe göre "İller Bankasından her ay sonuna kadar toplanan belediyeler payı Banka tarafından İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre büyükşehir belediyeleri dışındaki belediyelere dağıtılır" denilerek belediye paylarının dağıtımında sadece nüfus kriterinin dikkate alınacağı belirtilmiş idi. Yani Kanunun ilk halindeki gibi %80'lik kısmı nüfusa, kalan %20'lik kısım yönetmelikle dağıtılır şeklinde bir düzenlemeye gitmemiş, %100' ünün nüfusa göre dağıtılması gerektiği hükme bağlanmış idi. 2001 yılındaki bu değişikliğe göre payın tamamı nüfus esasına göre dağıtıldığı için İSKİ payı da aynı şekilde sadece nüfusa göre dağıtılan oran üzerinden yani %100 üzerinden hesaplanacaktı.

Ancak daha sonra 15.07.2008 tarih 26937 sayılı Resmi Gazete ile 5779 sayılı "*İl Özel İdarelerine Ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun*" yürürlüğe konarak 2380 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 5779 sayılı kanun, 2380 sayılı Kanunu'nun ilk haline benzer bir düzenlemeye gitmiş, büyükşehir ilçe belediyelerine gönderilmesi gereken iller bankası paylarının %90'ı nüfusa göre, %10'u ise yüzölçümüne göre dağıtılacağı hükme bağlanmıştır.

İSKİ Kanunu yine ilk haliyle kaldığı dikkate alındığında, iller bankası tarafından nüfusa göre büyükşehir ilçe belediyelerine gönderilen %90'lık kısım üzerinden Su ve Kanalizasyon İdarelerine pay verilmesi gerekmektedir.

5779 sayılı Kanunu'nun belediye paylarının dağıtılmasıyla ilgili kısmı, 2380 sayılı Kanunu'nun ilk halindeki düzenlemeye benzer olduğu dikkatlerden kaçmamalıdır. Yapılan değerlendirme 2380 sayılı Kanunu'nun ilk hali ile ve 2560 sayılı İSKİ Kanunu'nun birbirine uyumluluğu ile yapılmalıdır. İller Bankası tarafından verilen olumsuz yanıtların mevcut mevzuat hükümleriyle çeliştiği ortadadır.

Bu durum, belediyenin gelir kaybına sebebiyet vermekte ve mali tablolarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Belediye İçin Ayrılan Payın Hatalı Hesaplanmasına İtiraz Edilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 26: Kurum Mülkiyetindeki Taşınmaz Mallara İlişkin Yapılan Tahsis İşlemlerinin 5393 Sayılı Belediye Kanunu'na Aykırı Olarak Yapılması

Mülkiyeti Burhaniye Belediyesine Ait;

1) Öğretmenler Mahallesi 167 Ada 9 Numaralı Parseldeki Taşınmaz Malın, Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı Burhaniye Şubesi'ne 06/03/2013 Tarih Ve 2013/91 Sayılı Meclis Kararı İle;

2) Şarköy Mahallesi 3442 Parseldeki Taşınmazın, Burhaniye Avcılık Ve Atıcılık İhtisas Derneği'ne 02/10/2015 Tarih Ve 2015/306 Sayılı Meclis Kararı İle;

3) Pelitköy Mahallesi 813 Ada 2 Numaralı Parseldeki Taşınmazın, Ümmühan Hatun Camii Yaptırma Ve Yaşatma Derneği'ne 05/11/2015 Tarih Ve 2015/343 Sayılı Meclis Kararı İle;

4) Bahçeli Evler Mahallesi 829 Ada 1 Numaralı Parseldeki Taşınmazın Bahçeli Evler Mah. Cami Yaptırma Ve Yaşatma Derneği'ne 04/01/2016 Tarih Ve 2016/12 Sayılı Meclis Kararı İle;

5) Öğretmenler Mahallesi 289 Ada 25 Numaralı Parseldeki Taşınmazın Burhaniye Belediye Spor Kulübü Derneği'ne 04/05/2017 Tarih Ve 2017/111 Sayılı Meclis Kararı İle

yapılan tahsislerin, 5393 sayılı Belediye Kanununa uygun olmadığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; belediyelerin kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ile doğrudan, diğer dernek ve vakıflar ile ise mülki amirin onayı ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir. Burada sadece ortak hizmet projesi kapsamında beraber çalışabileceklerine dikkati çekmek gerekmektedir. Ortak hizmet projesi kapsamında da olsa belediyelerce bu kuruluşlara taşınmaz tahsis edilemeyeceği, aynı veya nakdi yardım yapılamayacağı bilinmelidir. Çünkü maddenin üçüncü fıkrasında belediyelerin dernek ve vakıflara yardım yapmasının önu kapatılmıştır.

Mezkur maddenin (d) bendinde ise aynen;

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev

ve sorumluluk alanlarına giren konularda; ...

*d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak **mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına** devredebilir veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.*

Kamu kurum ve kuruluşlarına belediyeler, bağlı kuruluşları ve belediye şirketlerince devir veya tahsis edilen taşınmazlar, kamu konutu ve sosyal tesis olarak kullanılamaz.” denilmektedir.

Sayıştay Genel Kurulunun 2017/1 Esas Nolu, 5415/1 Nolu İçtihadı Birleştirme Kararında Belediyelerin mülkiyetindeki taşınmazlarını 5393 sayılı Kanunun sosyal ve ekonomik amaçlı arsa ve konut üretimine ilişkin 69 ‘uncu maddesindeki özel hükümler hariç olmak üzere aynı kanunun 75’inci maddesi ile 5018 sayılı kanunun 47’nci maddesi çerçevesinde, ancak mahalli müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla belediye meclislerinin bu konuya ilişkin alacakları kararlar ve sadece mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilebileceği belirtilmiştir.

Bu hükümlere göre belediyeler kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği açıktır.

Yukarıda ada parsel numaraları verilen taşınmazların adı geçen dernek ve vakıflara tahsis edilmesi, kanunlar ve kanunlara dayanılarak Sayıştay Genel Kurulunca verilen İçtihadı Birleştirme Kararına aykırılık teşkil etmektedir.

Cami Yaptırma Ve Yaşatma Derneklerine tahsis edilen taşınmazların tahsisi iptal edilerek bu taşınmazların kamu kurumu olan Diyanet İşleri Başkanlığı’na tahsis edilmesi kanuna uygun olacaktır. 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “belediyenin görev ve sorumlulukları” başlıklı 14 ‘üncü maddesinin birinci fıkrasının b bendinde; mabetlerin yapımını, bakımını ve onarımını belediyelerin yapabileceği dikkate alınarak, taşınmazını her hangi bir yere tahsis etmeden hayırseverlerin desteğiyle kendi taşınmazı üzerine cami yaptırmasında mevzuatsal bir engel olmadığı da bilinmelidir.

Yukarıda bahsi geçen diğer dernek ve vakıflara yapılan tahsislerin ise iptali sağlanarak,

2886 sayılı kanuna göre satışı veya kiralanması yoluna gidilmesi kamu yararı açısından önem arz etmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk*" başlıklı 48'inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki;

" ...

Kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemleri, mevzuatında öngörülen kurallar dahilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılır. Bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenler sorumludur. "

hükümlerinin hatırlanmasında kamunun yararı ve sorumlu kamu görevlileri açısından fayda vardır.

Kamu idaresi cevabında; "Bundan böyle, Kurum Mülkiyetindeki Taşınmaz Mallara İlişkin Yapılan Tahsis İşlemlerinin 5393 Sayılı Belediye Kanunu'na uygun olarak yapılması sağlanacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 27: İmar Planına Uygun Olarak İmar Programının Hazırlanmaması Sebebiyle Emlak Vergisi Uygulamasında Mevzuata Aykırı İşlem Yapılması

Burhaniye Belediyesince imar planına uygun olarak imar programının hazırlanmadığı, bu programın hazırlanmaması sebebiyle de yıllık bütçelerine kamulaştırma giderleri için yeterli ödeneği koymadıkları görülmüş, yıl içerisinde ek bütçe yapmak zorunda kalınmış olmakla birlikte, imar programında yer alan taşınmazlara emlak vergisinin uygulanmasıyla ilgili mevzuata aykırı uygulamalar tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "*İmar Programları, Kamulaştırma Ve Kısıtlılık Halî*" başlıklı 10'uncu maddesine istinaden belediyeler; imar planlarının yürürlüğe girmesinden en geç 3 ay içinde, bu planı tatbik etmek üzere 5 yıllık imar programlarını hazırlamalıdır. Bu program içinde bulunan kamu kuruluşlarına tahsis edilen alanlar, ilgili kamu kuruluşlarına bildirilmelidir. Beş yıllık imar programları sınırları içinde kalan alanlardaki kamu hizmet tesislerine tahsis edilmiş olan yerleri ilgili kamu kuruluşları, bu program süresi içinde

kamulaştırmak için gerekli ödenek, kamu kuruluşlarının yıllık bütçelerine konulmalıdır.

2017 yılı içerisinde trampalar hariç 546.041,11 TL tutarında kamulaştırma yapılmış, ilgili yıl bütçesine de 252.000,00 TL kamulaştırma ödeneği konulmuştur. Ödeneğin yetmeyeceğinin anlaşılması üzerine ek bütçe yapılmış ayrıca ödenek aktarımında bulunulmuştur. Her ne kadar ek bütçe yapmak ve ödenek aktarımında bulunmak mevzuata uygun olsa da; 5 yıllık imar programının hazırlanmış olması, kamulaştırma bedellerinin bütçede öngörülmesi açısından idarenin daha sağlıklı karar vermesine yardımcı olacaktır.

Mezkur Kanun'un "İmar Planlarında Umumi Hizmetlere Ayrılan Yerler" başlıklı 13'üncü maddesinde de;

"İmar programına alınan alanlarda kamulaştırma yapılıncaya kadar emlak vergisi ödenmesi durdurulur. Kamulaştırmanın yapılması halinde durdurma tarihi ile kamulaştırma tarihi arasında tahakkuk edecek olan emlak vergisi, kamulaştırmayı yapan idare tarafından ödenir. Birinci fıkrada yazılı yerlerin kamulaştırma yapılmadan önce plan değişikliği ile kamulaştırmayı gerektirmeyen bir maksada ayrılması halinde ise durdurma tarihinden itibaren geçen sürenin emlak vergisini mal sahibi öder.

Onaylanmış imar planlarında, birinci fıkrada yazılı yerlerdeki arsa ve arazilerin, bu kanunda öngörülen düzenleme ortaklık payı oranı üzerindeki miktarlarının mal sahiplerince ilgili idarelere bedelsiz olarak terk edilmesi halinde bu terk işlemlerinden ayrıca emlak alım ve satım vergisi alınmaz." denilmektedir.

İmar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren en geç üç ay içinde bu planı tatbik etmek üzere 5 yıllık imar programlarının hazırlanması gerektiğinin kurala bağlandığı, bu hükümlerle kanun koyucunun taşınmaz sahiplerinin haklarının sürümcemede bırakılan imar planlarıyla zarara uğramasının önüne geçmeyi ve özel mülk statüsünden çıkması planlanan ve bu niteliği itibarıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar için haksız mali yükümlülüklerin devamına engel olmayı amaçladığı, bu nedenle imar planına alınan yerler için, plan tarihinden itibaren en geç üç ay içinde imar programının hazırlanması gerektiğini öngördüğü anlaşılmaktadır. Yani imar programını yapıp yapmamak Belediyenin insiyatifinde olmadığı, kanunun açık hükmüyle bu programın hazırlanması gerektiği bilinmelidir.

İmar planında umumi hizmetlere ayrılan yerlerdeki taşınmazlar imar programına alındığı andan itibaren kamulaştırma yapılıncaya kadar emlak vergisi ödemesi durdurulmalıdır. Kamulaştırmanın yapılması halinde durdurma tarihi ile kamulaştırma tarihi arasındaki emlak

vergisini kamulaştırmayı yapan idare ödemelidir. Haliyle belediye emlak vergisi mükellefi olmadığı için söz konusu yerler ile ilgili herhangi bir emlak vergisi tahsilatı yapılmayacaktır. Ancak idarece imar programı hazırlanmadığı için söz konusu uygulama yapılamamıştır. İmar planında Bahsi geçen umumi hizmetlere ayrılan yerlerin emlak vergisi, mülk sahibi tarafından kamulaştırmanın yapıldığı yılda dahi ödenmiştir. Söz konusu ihmali uygulama sebebiyle vatandaşın emlak vergisi tahsilatı yapılmıştır. Bu durum, yörede yaşayan adı geçen yerlere sahip vatandaşlarca ileride itiraz sebebi olabilecektir. Danıştay, Söz konusu emlak vergilerinin, Vergi Usul Kanunu'nun 118. ve devamı maddelerinde hükme bağlanan vergi hataları kapsamı içinde kaldığını değerlendirerek, belediyelerin bu konudaki yanlış uygulamaları sebebiyle Yüksek Mahkemenin idare aleyhine verdiği kararları mevcuttur.

Mevzuata uygun olarak imar programının ve yukarıda zikredilen kanun hükümlerine uygun olarak emlak vergisinin uygulamasının yapılması kamu yararı ve olası itirazların önüne geçilmesi bakımında önem arz etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “3194 sayılı imar kanunu gereği beş yıllık imar programı sınırları içerisinde kalan alanlardaki kamu hizmet tesislerinde tahsis edilmiş olan yerleri ilgili kamu kuruluşları bu program süresi içerisinde kamulaştırmak için gerekli ödenek yılı bütçesine konulacaktır. Söz konusu program 2018 Mayıs Gündemine alınmış ve Plan Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 28: Süresi Sona Eren Yapı Ruhsatlarının Hükümsüz Hale Getirilmemesi ve Yapı Kullanma İzni Belgesi Almadan Kullanılan Yapıların Bulunması

Yapı ruhsat süresi dolmasına rağmen, yapı kullanma izni belgesi (iskan) almak için İdareye başvurmayan yapıların seviye tespit çalışmalarının yapılmadığı ve inşası tamamlanmayan yapıların ruhsatlarının hükümsüz hale getirilmediği anlaşılmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu Ek Madde 1'de;

“Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yapılan her türlü bina inşaatı (ilave ve tadiller dahil), inşaat veya tadilat ruhsatının alınmasında Ek Madde 6'da yer alan tarifede gösterilen nispet ve hadlerde bina inşaat harcına tabidir.” denilerek yapı ruhsatlarının harca

tabi olduğu belirtilmektedir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 29'uncu maddesinde ise belediyelerden alınan yapı ruhsatının(inşaat ruhsatı) süresi düzenlenmiştir. Maddenin ilk fıkrası aynen;

“Yapıya başlama müddeti ruhsat tarihinden itibaren iki yıldır. Bu müddet zarfında yapıya başlanmadığı veya yapıya başlanıp da her ne sebeple olursa olsun, başlama müddetiyle birlikte beş yıl içinde bitirilmediği takdirde verilen ruhsat hükümsüz sayılır. Bu durumda yeniden ruhsat alınması mecburidir. Başlanmış inşaatlarda müktesep haklar saklıdır.” şeklindedir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde de Kanun'da belirtilen ifadeler yinelenmiş ve yapı ruhsatına ilişkin genel hükümler açıklanmıştır. Buna göre Yönetmelik'in 54'üncü maddesinin ilgili fıkralarında; 5 yıllık ruhsat süresi içerisinde tamamlanmayan ve süresi içinde ruhsat yenilemesi yapılmayan yapıların ruhsatsız yapı olarak değerlendirileceği, süre uzatma başvurusu yapılmayan yapılarda ruhsat süresinin dolduğu tarihten itibaren en geç 30 gün içinde yapı yerinde seviye tespiti yapılacağı, ruhsatı hükümsüz hale gelen yapıların inşasına devam edebilmek için yeniden ruhsat alınmasının zorunlu olduğu, ruhsat ve eklerine uygun olarak tamamlanmasına rağmen yapı kullanım izni belgesi almadığı için ruhsatı hükümsüz hale gelen yapılara belli şartlar altında yeni ruhsat alınmaksızın yapı kullanma izni belgesi verilebileceği, hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; yapı ruhsatı alındığı tarihten itibaren 5 yıl içinde tamamlanmayan yapının ruhsatının hükümsüz kalacağı anlaşılmaktadır. Ruhsatın hükümsüz kalmasına müteakip 30 gün içinde Belediye tarafından yapının fiili durumunun yerinde tespit edilmesi gerekmektedir. Bu seviye tespit çalışması sonucunda; yapının proje ve eklerine göre eksiksiz ve doğru olarak tatbik edildiğinin raporlanması (yapı tamamlanmış ancak idareye başvurulmamış) halinde yeni ruhsat düzenlenmeksizin yapı kullanma izni belgesi verilmeli, yapının halen inşaat aşamasında olduğunun anlaşılması halinde ise yapı sahibi belediyeye harç yatırarak yeniden yapı ruhsatı almalıdır.

İdare kayıtları bu doğrultuda incelendiğinde, yapı ruhsatı aldığı tarihten itibaren 5 yıl geçmesine rağmen, yapı kullanma izni belgesi veya süre uzatımı almamış yapı sayısının; 2007 yılından 2 adet, 2008 yılından 4 adet, 2009 yılından 9 adet, 2010 yılından 26 adet, 2011 yılından 20 adet, 2012 yılından 13 adet olmak üzere toplam 74 adet olduğu görülmüştür. İdarenin, söz

konusu yapı ruhsatlarını hükümsüz hale getirmedeği, süresi dolan yapılar için yerinde seviye tespiti yapmadığı, bunlardan yeniden yapı ruhsatı harcı almadığı ve bu yapıların yapı kullanma izni belgesi olmadan kullanıldığı anlaşılmıştır.

Yönetmelik'in 6'ncı maddesinin 7'inci fıkrasında;

“Kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılar elektrik, su, kanalizasyon, haberleşme ve benzeri hizmetlerden ve tesislerden faydalanamazlar. Bu hizmetlerden yararlanılması durumunda hizmeti veren idare sorumludur. Kısmi yapı kullanma iznine bağlanan yapının yalnızca bu bölümleri bu hizmetlerden yararlandırılır.” ifadeleri yer almaktadır.

Yönetmelik'in bu hükmüne göre, yapı kullanma izni belgesi olmayan bir yapı madde metninde sayılan hizmetlerden yararlanamayacaktır. Dolayısıyla, yapının proje ve eklerine yani ilgili mevzuata göre tamamlanmadan kullanımının önüne geçilecektir. Yönetmelik'te açıkça ifade edilmesine rağmen İdare'nin yetki alanında yer alan 74 adet yapının, fiili olarak kullanıldığı yani yapı kullanma izni olmadan bu sayılan hizmetlerden faydalandığı ve bu hizmetleri sağlayan kuruluşlara yaptırım uygulanmadığı ortadadır.

Sonuç olarak, Kanun ve Yönetmelik hükümleri ile fiili durum birlikte değerlendirildiğinde; İdare ve görevlileri İmar mevzuatı uyarınca kendilerine verilen yükümlülükleri doğru ve eksiksiz olarak yapmalıdır. İdare, bulguya konu edilen yapılarla ilgili yerinde seviye tespit çalışmalarını başlatmalı, yapının durumuna göre yeniden ruhsat alınması veya yapı kullanma izni belgesi düzenlenmesi sağlanmalıdır. Böylece alınmayan harçlardan kaynaklanan kamu geliri kaybının önüne geçilmeli ve yapılaşmayla ilgili kamu düzeni tesis edilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; “İncelemeniz neticesinde yapı ruhsatı aldığı tarihten itibaren beş yıl geçmesine rağmen, yapı kullanım izin belgesi veya süre uzatımı almamış yapı sayısını 2007 yılında iki adet 2008 yılında dört adet, 2009 yılında dokuz adet, 2010 yılında yirmi altı adet, 2011 yılında yirmi adet, 2012 yılında onüç adet olmak üzere toplam yetmişdört adet olduğu ve yapı ruhsatlarının hükümsüz hale getirmedeği görülmüştür.

İdaremiz konu edilen yapılarla ilgili yerinde seviye tespit çalışmalarına başlamış yapının durumuna göre yeniden ruhsat alınması veya yapı kullanma izin belgesi alınması sağlanacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip

eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 29: 4734 Sayılı Kanun'un 22-d ve 21-f Maddelerinde Parasal Limitler Dahilinde Belirlenen Harcamaların Yıllık Toplam Tutarının Kanun'da Belirtilen %10 Üst Limitini Aşması

İdarenin 2017 yılı içerisinde gerek 4734 sayılı Kanun'un 22-d bendinde belirtilen parasal limitler dahilindeki doğrudan temin alımları ile gerekse de 21'inci maddesinin (f) bendi çerçevesinde yaptığı harcamaların toplamının İdarenin bütçesine bu amaçla konulmuş ödeneklerin % 10'unu aştığı tespit edilmiştir. Aynı husus 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer almasına rağmen hatalı uygulama devam ettirilmektedir.

4734 sayılı Kanunu'nun 62'nci maddesinin (1) bendinde *"Bu Kanununun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10'unu Kamu ihale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz."* hükmü yer almaktadır. Bu düzenleme ile Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların, 4734 sayılı Kanun'da belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması amaçlanmıştır.

4734 sayılı Kanununun 62'nci maddesinin (1) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'nci maddesinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Söz konusu tebliğin 21'inci maddesinde;

"21.2. 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarım dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin %10'unun aşılp aşılmamasıdır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Anılan düzenleme çerçevesinde yapılan çalışmada ise Burhaniye Belediyesinin 2017 yılı bütçesinde:

Mal Alım Ödeneği: 6.300.066,93-TL

Hizmet Alım Ödeneği: 13.022.834,04-TL

olarak belirlendiği görülmüştür. Ancak, yapılan incelemede kurumun 2017 yılı içinde mal alımlarında KDV hariç 4.272.503,81 TL, hizmet alımlarında KDV hariç 2.022.955,08 TL,

21-f kapsamında ise KDV hariç 633.300,00 TL harcamada bulunduğu görülmüştür. Dolayısıyla, bu harcama tutarlarının 2017 yılı bütçesinde belirlenen ödeneklerin %10 oranını fazlasıyla aştığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde anılan Kanun ile belirlenen % 10 oranının aşılması, bu oranın aşılması zorunluluğu doğması durumunda ise uygun görüş için Kamu İhale Kurumuna başvuruda bulunulması gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 4: Temsil Tören Harcamaları Hariç Doğrudan Temin İle 21-F Alımları Tablosu

BİRİMLER	MAL ALIMİ (KDV HARİÇ)	HİZMET ALIMI (KDV HARİÇ)	21-F (KDV HARİÇ)
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	40.255,39 TL	1.914,00 TL	-
BASIN YAYIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ	202.963,97 TL	54.858,92 TL	-
DESTEK HİZMETLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	48.505,44 TL	43.143,08 TL	-
İNSAN KAYNAKLARI VE EĞT.MÜD.	2.863,50 TL	12.500,00 TL	-
PLAN PROJE MÜDÜRLÜĞÜ	69.446,40 TL	40.725,00 TL	-
TARIMSAL HİZMETLER	86.202,76 TL	29.863,94 TL	-
BİLGİ İŞLEM	17.830,66 TL	28.547,00 TL	86.000,00 TL
YAZI İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	10.620,60 TL	-	-
ZABITA MÜDÜRLÜĞÜ	60.120,97 TL	5.620,32 TL	-
MALİ HİZMETLER MÜDÜRLÜĞÜ	54.287,13 TL	-	-
SALIK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	274.830,44 TL	14.540,00 TL	-
İMAR VE ŞEHİRCİLİK MÜDÜRLÜĞÜ	39.771,20 TL	-	-
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	1.755.956,47 TL	1.482.250,11 TL	-
PARK BAHÇELER MÜDÜRLÜĞÜ	930.158,95 TL	240.528,01 TL	100.000,00 TL
KÜLTÜR SOSYAL İŞLER MÜDÜRLÜĞÜ	308.004,03 TL	20.711,36 TL	327.300,00 TL
TEMİZLİK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	370.685,90 TL	47.753,34 TL	120.000,00 TL
TOPLAM	4.272.503,81 TL	2.022.955,08 TL	633.300,00 TL

Kamu idaresi cevabında; “4734 sayılı kanunun 22-d ve 21-f maddelerinde parasal limitler dahilinde belirlenen harcamaların yıllık toplam tutarının kanunda belirtilen %10 üst limiti aştığı belirtilmekte olup bundan böyle %10 üst limitinin aşılması için harcama yetkilileri bilgilendirilmiş aşması durumunda uygun görüş için kamu ihale kurumuna

başvurulacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 30: Ören Mahallesiindeki 19 Adet Motel Evin Kira Sürelerinin Uzatımında Kanuna Uygun Davranılmaması

Belediyenin sahip olduğu Ören Mahallesiindeki 19 Adet Motel Evin kiralamasında ve kira süresinin uzatımında Kanun ve Meclis kararına uygun hareket edilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde belediyelerin kira işlemlerinin bu Kanuna göre yürütüleceği belirtildikten sonra 75'inci maddesinde tahliye ve ecrimisil düzenlenmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 13.07.2005 gününde yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden ecrimisil istenmesi, fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 sayılı Kanun'a göre üç yıla kadar olan kiralamalar encümençe, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verildiği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanunun 15'inci ve 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine göre işlem yapılmalıdır.

12.01.2011 gün ve 6101 sayılı Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10'uncu maddesiyle 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 11.01.2011 gün ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun Dördüncü bölümünde kira sözleşmeleri düzenlenmiştir. Her ne kadar 6098 sayılı Kanunun 339'uncu maddesinin ikinci fıkrasında, “*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır.*” hükmü var ise de 5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesinin altıncı fıkrasında, “*Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*” hükmüne ek olarak 2886 sayılı Kanunun 75'inci maddesinde, “*...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren,*

işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır, işgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.” hükmünü ortadan kaldıran bir madde bulunmadığından dolayı 5393 sayılı Kanun’un 15’inci ve 2886 sayılı Kanun’un 75’inci maddesi yürürlükte bulunmaktadır. 5393/15. ve 2886/75. maddeleri özel Kanun olduğu için uygulanması gerekir. Yargıtay içtihatları da bu yöndedir.

Ören Mahallesiindeki 19 Adet Motel Ev 03.03.1990 gün ve 1990/366 sayılı encümen kararı ile 7 yıllığına ..... Turizm Ltd Şirketine ihale yoluyla kiralanmıştır. 27.03.1997 gün ve 1997/3325 sayılı encümen kararı ile 2 yıllık süre uzatımı, 18.06.1999 gün ve 1999/89 sayılı Meclis Kararı ile 5 yıllık (13.02.2004 tarihine kadar) süre uzatımı, 10.02.2004 gün ve 2004/48 sayılı encümen kararı ile 3 yıllık süre uzatımı, 20.02.2007 gün ve 2007/60 sayılı encümen kararı ile 3 yıllık süre uzatımı, 02.02.2010 gün ve 2010/83 sayılı encümen kararı ile de 1 yıllık süre uzatımı verilmiştir. 04.02.2011 gün ve 2011/80 sayılı Meclis Kararı ile işletmecinin dilekçesinde taahhüt ettiği tamirat ve tadilatların 2 yıl içerisinde gerçekleştirilmesine, aksi halde sözleşmenin tek taraflı fesh edilmesine ve iş bu şartlar dâhilinde söz konusu gayrimenkulün kira süresinin 10 yıl uzatılmasına karar verilmiştir.

Söz konusu yer ihaleye verildiği 1990 yılından itibaren 7 yıl sonra tekrar ihaleye çıkılarak verilmelidir. Belediye Kanunu'nun 15. maddesinin altıncı fıkrasında, “*Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*” yer alan hüküm gereği kiraya verilen taşınmazın süre bitiminde boşaltılarak kiraya verilmesi gerekir. Dolayısıyla 2007 yılından sonra kira uzatılmasına dair verilen encümen ve meclis kararları Kanuna aykırıdır.

04.02.2011 gün ve 2011/80 sayılı Meclis Kararında aynen,

“ 1- İşletmenin dilekçesinde taahhüt ettiği tamirat ve tadilatların 2 yıl içerisinde gerçekleştirilmesine, aksi halde sözleşmenin tek taraflı fesh edilmesine.

2- Tamir ve tadilat masraflarının işletmeci tarafından karşılanmasına, yapılacak bu masraf ve harcamaların belediyeden talep edilmeyeceğine,

3- İşletmeci ile yapılacak sözleşmenin devrine izin verilmemesine,

4- Kira bedelinin her yıl diğer taşınmazlar gibi Belediye Encümenince artırılmasına,

5- İşletmecinin kira süresi bitiminde işyerini terk ederken yapmış olduğu ilave tadilatları Belediyeye bırakarak ayrılmasına ve hiçbir hak ve talepte bulunmamasına,

İş bu şartlar dâhilinde söz konusu gayrimenkulün kira süresinin 10 yıl uzatılmasına, bu konuda hazırlanacak ek sözleşmeye imza atmak üzere Belediye Başkanlığına yetki verilmesine Meclisimizin oyçokluğu ile karar verilmiştir. ”

denilmiştir. Meclis kararında belirtilen şirketin taahhünamesi ise şöyledir.

"Mülkiyeti Burhaniye belediyesine ait Burhaniye İlçesi Ören Mahallesiindeki 19 adet motel evin işletmecisi ..... Tic. Ltd. Şirketi olarak;

1- Tamir ve tadilatlar;

a) Güneş enerjilerini yenilemeyi,

b)Çatıların değişimini yaparak yenilemeyi,

c)Mutfakları (tezgah ve dolaplar dahi!) revize edilerek yenilemeyi,

d)Eski yer çinilerini değiştirmeyi,

e)Su tesisatlarını değiştirmeyi,

f)Banyo ve tuvalet tadilatlarını yaparak yenilemeyi,

g)Ortak kullanım alanları, kafeterya düzenlemesi yapmayı,

h)Tüm evlere sıcak-soğuk klima sistemleri yerleştirmeyi,

i)Pencerelerin değişimini yapmayı,

j)Binaların dış cephe mantolaması ve boyanmasını yapmayı

k)Çevre ve bahçe düzenlemesi (çitlerin değişimi- çim- yeşillendirme- aydınlatma)

yapmayı,

Tüm bu tamir ve tadilatları 2 yıl içerisinde yaparak gerçekleştirmeyi, aksi halde hiçbir ihtara gerek kalmaksızın sözleşmenin tek taraflı fesh edilmesini kabul ettiğimizi,

2- Tamir ve tadilat masraflarının işletmeci olarak tarafımızdan karşılanacağını, yapılacak bu masraf ve harcamalar ile ilgili belediyeden hiçbir hak ve talepte

bulunmayacağımızı,

3- Bahse konu yer sit alanı içerisinde bulunduğundan, yukarıda belirtilen tamir ve tadilatları gerekli mercilerden izin alarak yapacağımızı, bu konuda her türlü sorumluluğun şirketimize ait olduğunu,

4- Kira süresi bitiminde işyerini terk ederken yapmış olduğumuz tüm ilave ve tadilatları Belediyeye bırakarak ayrılacağımızı, hiçbir hak ve talepte bulunmayacağımızı,

Kabul ve taahhüt ederim. ''

Yüklenicinin 15.03.2012 günlü verdiği dilekçede meclis kararında belirtilen sözleşme maddelerindeki onarımları yurt dışı bağlantılı özel turizm kredileri ile 2 yıl içinde gerçekleştireceklerini ancak 2012 yılında kredilerin bulunmadığını, dolayısıyla meclis kararında belirtilen yenileme şartlarını 10 yıl süreye yayarak yapılmasının mümkün olacağı belirtilmiştir.

05.07.2012 günü yapılan Avukat ...ve Gelir Şefi ... imzalı tutanakta,

*“5.7.2012 tarihinde belirtilen mahalline gidilmiş ve **19 adet motel evden 2 adet (4 daire) evde aşağıda belirtilen değişikliklerin yapıldığı görülmüştür.***

1 - Mutfak tezgahı ve mutfak dolaplarının değiştirildiği,

2-Yer döşemelerinin tamamen kalebodur ile kaplandığı.

3-İç ve dış kapıların Amerikan kapı (2 adet dış kapı eski ahşap) olarak değiştirildiği,

4-Pencerelere pimapen takıldığı,

5-Su tesisatı, elektrik tesisatı ve güneş enerjisinin değiştirildiğinin beyan edildiği,

6-Kalorifer tesisatı döşendiği (petekler ve kazan yok)

7-Çatı onarımı için teknik kontrol gerekmektedir. ''

şeklinde tespitler yapılmıştır. Görüleceği üzere 19 adet motel evden sadece 2 tanesinde taahhüt edilen imalatların bir kısmı yapılmıştır.

Başka bir tespit olmadığı halde Belediye Başkan ... 16.07.2012 tarihinde yüklenici ile ek kira sözleşmesini imzalamıştır.

Taahhütnamede istenenlerin tam olarak yapılıp yapılmadığının anlaşılması için İnşaat Teknikeri ... ile Fen İşleri Müdür Vekili ... tarafından düzenlenen tutanakta,

“ Mülkiyeti Burhaniye Belediyesine ait Burhaniye ilçesi Ören Mahallesiindeki ... Tic. Ltd. Şti. işletmesindeki 19 adet Motel evinde 20/01/2016 tarihinde yapılan incelemede;

*Tüm evlerde güneş enerjilerinin yenilendiği görülmüştür.

*Tüm evlerde çatıların değişimi yapılarak yenilendiği görülmüştür.

*Evler kapalı olduğundan mutfakları kontrol edilememiştir.

*17 adet evde eski yer çinilerinin değiştiği, 1 evde yarısının değiştiği, 1 evde ise yenilenmediği görülmüştür.

*16 adet evde su tesisatlarının değiştiği, 3 evde ise değişme :ği görülmüştür.

*Evler kapalı olduğundan banyo ve tuvaletleri kontrol edilememiştir.

*Ortak kullanım alanı ve kafeterya düzenlemesi yapıldığı görülmüştür.

*1 evde klima sistemi yerleştirildiği, İH evde ise yapılmadığı görülmüştür.

*17 adet evde pencerelerin değiştirildiği 2 evde ise pencerelerin yarısının değiştiği görülmüştür.

*19 adet evde binaların boyandığı, dış cephe mantolaması yapılmadığı görülmüştür.

*Çevre ve bahçe düzenlemesi için yeşillendirme yapıldığı, aydınlatma yapılmadığı ve çitlerin değişmediği görülmüştür.”

ifadeleri yer almıştır. Görüleceği üzere olay tarihinden yaklaşık dört yıl sonra yapılan tespit bile istenen asıl imalatların yapılmadığı, dönemin belediye başkanının taahhütnamede istenenler yapılmadığı halde meclis kararına aykırı olarak sözleşmeyi imzaladığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak; söz konusu taşınmazın kiralanmasına ilişkin olarak yapılması gereken 2007 yılında 2886/75. madde gereği tahliye işlemi yapılarak ecrimisil alınması ve kaç yıllık kiraya verilecek ise buna uygun şartname düzenlenerek ihale yoluyla kiraya vermektir. Bu yapılmadığı gibi meclis yetkisi olmadığı halde belli şartların yerine getirilmesi şartıyla 10 yıl süre uzatımı vermiştir. Ancak meclisin şartlı verdiği süre uzatımında istenen şartlar yerine getirilmeden süre uzatımına ilişkin sözleşmenin belediye başkanı tarafından imzalanması da

kabul edilebilir bir durum değildir.

Meclis kararında belirtilen hususların karşılanmaması, Meclisin ve Encümenin verdiği süre uzatımlarının Kanuna uygun olmaması, taşınmazın süre bitiminde ihale yoluyla kiraya verilmemesi, dolayısıyla yapılan işlemlerin Kanuna uygun olmadığı dikkate alındığında söz konusu taşınmazın ihale yoluyla kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “2886 sayılı kanun hükümlerine uyulacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Söz konusu husus 2015 yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda da bulgu konusu yapılmıştır. Ancak 2017 yılı denetimlerinde de aynı şekilde devam eden bu hususun idare tarafından henüz düzeltilmediği anlaşılmaktadır.

Bulguda belirtilen hususun kurum tarafından mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması suretiyle düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 31: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına İlişkin Katkı Payının Ödenmemesi

Belediyenin, 2017 yılında tahakkuk ettirilen emlak vergisinden görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kestiği % 10 nispetindeki Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına İlişkin Katkı Payını ilgili idareye aktarmadığı tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun “Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı” başlıklı 12, maddesinde belediyelerce, tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirileceği ve bunun emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği ifade edilmiş, tahsil edilen bu tutarların da tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği belirtilmiştir. Ayrıca tahsil edilen katkı payını söz konusu süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği de düzenlenmiştir.

22.08.2015 tarih ve 29453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik'in “Katkı payı hesabı” başlıklı 6'ncı maddesinin dördüncü fıkrasında tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı

hesabına aktarılmaması veya katkı payının başka amaçla kullanılması halinde sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı belirtilmiştir.

On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 6360 Sayılı Kanun ile yukarıda il özel idarelerine atfedilmiş görevlerin il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca yerine getirileceğine ilişkin “Çeşitli Hükümler” başlıklı 3. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan: “21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı *Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12’nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım izleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür. Bahsedilen kanun hükmü uyarınca toplanan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tutarları, defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılır...*” düzenlemesinin bir gereği olarak artık bu paylar Balıkesir gibi büyükşehir olmuş illerde ilçe belediyeleri tarafından ilgili Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına yatırılacak burada toplanan bu katkı payı tutarları da bu başkanlıklarca defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılacaktır.

Yapılan incelemede, Kurum tarafından 2017 mali yılında tahakkuk edip tahsil edilen emlak vergisi miktarının 7.858.689,62-TL olmasına karşın bu rakamın %10’u olan 785.868,96-TL’sinin Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı olarak aktarımının yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, mevzuat hükümleri gereğince söz konusu katkı payının zamanında ve tam olarak yatırılmamasından dolayı sorumlular hakkında yasal işlem başlamaması, belediyenin gecikme cezasına maruz kalmaması ile mali tabloların doğru ve güvenilir veriler içermesi bakımından kurumun söz konusu husus hakkında gerekli hassasiyeti göstermesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına İlişkin Katkı Payının Ödenmemesi hususunda gerekli hassasiyet gösterilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 32: Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Kabahatler Kanunu Kapsamındaki Eylemlere İlişkin Yapılan Tespitlere Encümenin Ceza Vermemesi

2017 yılı içerisinde belediye sınırları içerisinde 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu ile Kabahatler Kanunu'na aykırı eylemlerin tespiti sonucunda Belediye Encümeni tarafından kesilmesi gereken cezaların bir kısmının kesilmediği görülmüştür.

Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'nun 6'ncı maddesine istinaden umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için yapılan tespitler sonucu verilmesi gereken idari para cezasının Belediye Encümenince verilmediği görülmüştür.

2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'nun 6'ncı maddesinde,

“Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden;

- a) *Faaliyetten geçici olarak men edildiği halde süresinden önce açılan,*
- b) *Açık ve kapalı bulunacağı saatlere uymayan,*
- c) *Bu Kanununun 12 nci maddesinde belirtilen yasaklara uymadığı tespit edilen,*
- d) *Mevzuat hükümlerine aykırı olarak işletilen,*

İş yerlerinin işletmecilerine beş yüzmilyon Türk Lirası ile bir milyar Türk Lirası arasında idari para cezası verilir.

Bu maddede öngörülen idari para cezaları, belediye sınırları içinde belediye encümeni, belediye sınırları dışında il daimi encümeni tarafından verilir.

...” denilmektedir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Emre Aykırı Davranış" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında, “Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası (2017 yılı için 227TL) İdarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir. ” hükmüne göre eylemi bu madde kapsamına giren ve sabit olan kişilere idari para cezası verilmelidir.

Mezkûr mevzuat hükümlerinde yer alan eylemleri gerçekleştirenlere idari para cezasının verilmesi gerektiği açıktır. Tespit edilmek suretiyle sabit olduğu anlaşılan bir kısım eyleme Belediye Encümeni Kanun hükmünü uygulamak yerine yetkisi olmadığı halde ihtar vermiştir.

Eylemleri Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu ile Kabahatler Kanunu kapsamında olan gerçek veya tüzel kişilere Encümence idari para cezası verilmesi gerekmektedir.

Tablo 5: Encümen Karar Tablosu

Encümen Karar No	Eylem	Encümenin Verdiği Karar	Encümenin Verdiği Karar
2017/234	Açılış ve kapanış saatlerine riayet etmemek (2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu 6/b maddesi)	1.287 ile 2.586 TL arası idari para cezası.	İhtar cezası verilmiş
2017/120	Açılış ve Kapanış saatlerine riayet etmemek (Kabahatler Kanununun 32.maddesi gereği Emre aykırı davranışta bulunmak)	227 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş
2017/608	Çevre kirliliği oluşturacak şekilde izinsiz afiş yapıştırılması(Kabahatler Kanununun 32, maddesi gereği Emre aykırı davranışta bulunmak)	227 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş
2017/609	Çevre kirliliği oluşturacak şekilde izinsiz afiş yapıştırılması(Kabahatler Kanununun 32, maddesi gereği Emre aykırı davranışta bulunmak)	227 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş
2017/610	Çevre kirliliği oluşturacak şekilde izinsiz afiş yapıştırılması(Kabahatler Kanununun 32, maddesi gereği Emre aykırı davranışta bulunmak)	227 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş
2017/611	Çevre kirliliği oluşturacak şekilde izinsiz afiş yapıştırılması(Kabahatler Kanununun 32, maddesi gereği Emre aykırı davranışta bulunmak)	227 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş
2017/612	Yaya geçişine engellemek(Kabahatler Kanununun 32, maddesi gereği Emre aykırı davranışta bulunmak)	227 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş
2017/614	Çevre kirliliği oluşturacak şekilde izinsiz afiş yapıştırılması(Kabahatler Kanununun 32, maddesi gereği Emre aykırı davranışta bulunmak)	227 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş
2017/615	Yaya geçişine engellemek(Kabahatler Kanununun 32, maddesi gereği Emre aykırı davranışta bulunmak)	227 TL idari para cezası	İhtar cezası verilmiş

Kamu idaresi cevabında; “Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Kabahatler Kanunu kapsamında olan gerçek veya tüzel kişilere Encümence idari para cezası verilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 33: Doğrudan Temin İle Gerçekleştirilen 2.000,00 TL'nin Üzerindeki Ödemelerde Hakediş Sahiplerinin Vergi Borcu Sorgulamalarının Yapılmaması

Gerçek veya tüzel kişilerden, doğrudan temin suretiyle 2.000,00 TL üstündeki alımı gerçekleştirilen tüm işlemlere ilişkin yapılmış olan ödemelerin bir kısmında "Vergi Borcu Yoktur" yazısının aranmadığı tespit edilmiştir.

30.6.2007 tarih ve 26568 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tahsilat Genel Tebliği’nin (Seri:A Sıra No:1) “Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları” başlıklı V’inci bölümü uyarınca, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında yüklenicilere 2.000,00 TL’nin üzerinde yapacakları ödemeler sırasında yüklenicilerin Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş

borçlarının bulunmadığına ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğu getirilmiştir.

Buna göre vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge arama zorunluluğu getirilen kurum ve kuruluşlarca yapılacak ödemeler sırasında, tahsil dairelerinin verdiği bilgiye istinaden kapsama giren alacak türlerinin toplam tutarının (vadesi geçmiş borç tutarı) 1.000,00 TL'yi aşması halinde, borç tutarının ilgili tahsil dairesine, bakiyesinin de yükleniciye ödenmesi gerekmektedir.

Mezkûr Tebliğ ile zorunluluk getirilen vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi aramadan ödeme yapan kurum ve kuruluşlara her bir ödeme için ayrı ayrı olmak üzere idari para cezası verilecektir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri gereğince, ödemeler sırasında vadesi geçmiş borç durumunu gösteren belgelerin aranması hususunda gerekli özenin gösterilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; “Gerçek veya tüzel kişilerden, doğrudan temin suretiyle 2.000,00 TL üstündeki alımı gerçekleştirilen tüm işlemlere ilişkin yapılmış olan işlemlerde "Vergi Borcu Yoktur" yazısı aranmaktadır. Buna istinaden ödemeler yapılmaktadır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapıldığı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 34: Tüketim Malzemelerinin Giriş ve Çıkış Kayıtlarının Aynı Anda Yapılması Sonucu İlk Madde ve Malzeme Hesabının Bakiye Vermemesi

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının incelenmesi sonucu, satın alınan malların muhasebe kaydına alınmasına müteakip aynı anda çıkış işlemlerinin de yapıldığı, 2017 yılına devir kaydı ile 2017 yılsonu mizanında 150 İlk Madde ve Malzeme hesabının bakiye vermediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 113, 114, 115 ve 116'ncı maddelerinde 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi gereken malların muhasebe kayıtlarına ilişkin esaslar anlatılmıştır. Buna göre, İlk Madde ve Malzeme Hesabında kayıtlı stoklardan kullanılan veya tüketilenlerin stoklar kayıtlardan çıkarılacağı ve stokların miktar ve değerlerinde, kaybolma, çalınma, yanma, kırılma, bozulma gibi nedenlerle ortaya çıkan

eksilmelerin mal sorumlusu ve harcama yetkilisince muhasebe birimine bildirileceği ve muhasebe birimlerince kayıtların güncelleneceği hususları düzenlenmiştir.

Burhaniye Belediyesinde ambar bulunmadığı düşünülerek satın alınan malların kullanıcı birime devri yapılırken söz konusu mallara ilişkin birimler arası kurumsal kodlar üzerinden devir işlemi yapılması gerekirken çıkış kaydı yapıldığı görülmüştür. Bu durumda 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabından yıl içinde yapılan çıkış işlemleri gerçeği yansıtmamakta olup birimlerde kullanılan ve kullanılacak malların alış sırasında çıkış yapılarak hatalı bir uygulamaya neden olmaktadır.

Ayrıca, satın alınan malların muhasebe kaydına alınmasına müteakip aynı anda çıkış işlemlerinin yapılması sonucunda, kurumun 2016 yılından 2017 yılına devir kaydı ile 2017 yılsonu mizanında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesapları bakiye vermemektedir.

Kamu idaresi cevabında; “2018 yılı içerisinde mevzuatın hükümleri doğrultusunda işlem yapılmaya başlanılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 35: Zamanaşımına Uğramış Bütçe Emanetlerinin Gelir Kaydedilmemesi

Kuruma ait hesapların incelenmesi neticesinde 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alınıp 5 yılını doldurmuş olup ilgililerine ödenmeyen ve bu bağlamda gelir kaydedilmesi gerekirken gelir hesaplarına alınmayan bazı tutarların bulunduğu görülmüştür.

320 Bütçe Emanetleri Hesabı, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin söz konusu hesapta zamanaşımı müessesesini konu alan 249'uncu maddesinin (c) fıkrası aynen;

“c) Bütçe emanetlerinde zamanaşımı ve zamanaşımı dolayısıyla gelir kaydedilen paraların ödenmesi

Malın alındığı veya hizmetin yapıldığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen bütçe emanetleri bütçeye gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar, mahkeme kararı üzerine ödenir. ” şeklinde düzenlenmiştir.

Yine aynı Yönetmelik'in hesabın işleyişini düzenleyen 250'inci maddesinin (b) bendinde;

“2- Dönem sonunda bu hesabın zaman aşımı sürelerine göre bölümlenmiş alt hesaplarında kayıtlı tutarlar, zaman aşımı sürelerini güncellemek için, bu hesaba borç ve alacak kaydedilir.

3- Zamanaşımına uğraması veya herhangi bir nedenle gelir kaydedilmesi gereken tutarlar bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. ” düzenlemeleri mevcuttur.

Kurumun mali tablolarında yapılan inceleme sonucu, 320 Bütçe Emanetleri hesabında 7 yıl öncesine ait olan 16.180,70 TL'nin yer aldığı görülmüş olup bu tutarın kurumun gelir hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Bundan böyle mevzuatın öngördüğü şekilde işlem yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 36: Yevmiye Numaralarının Verilmesi Sırasında Boş Yevmiye Numarası Bırakılması

Kurumun 2017 yılı hesabını oluşturan ödeme emri belgeleri ve muhasebe işlem fişlerine yevmiye numaraları verilirken, bazı yevmiye numaralarının kullanılmayarak atlandığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları” başlıklı 43'üncü maddesinde; *“İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.”* denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in “Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni” başlıklı 44'üncü maddesinde ise, *“Yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterdir.*

Yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemler muhasebeleştirme belgelerine dayanılarak kaydedilir.” denilmektedir.

Yukarıda yer alan maddelerden de anlaşılacağı üzere yevmiye defterine kayıtların müteselsil olarak yapılması ve her bir işleme ayrı bir yevmiye numarası verilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Muhasebe işlem fişi düzenlemesi esnasında birimimizde görev yapan personeller tarafından yevmiye numaraları sehven atlanmıştır.Bundan böyle Yevmiye defterinde kayıtlar müteselsil olarak yapılacak ve her bir işlem için ayrı bir yevmiye numarası verilerek, daha dikkatli davranılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda belirtilen husus ile ilgili olarak kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olup bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

BİLANÇO					
BURHANIYE BELEDİYESİ					
AKTİF HESAPLAR			2015 YILI	2016 YILI	2017 YILI
1 - DÖNEN VARLIKLAR			32.886.597,64	38.486.444,81	46.537.372,03
10 - Hazır Değerler			1.233.674,37	1.316.300,25	1.895.268,54
	102	Banka Hesabi	675.129,70	400.242,47	912.947,24
	103	Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabi (-)	00,00	0,00	0,00
	109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabi	558.544,67	916.057,78	982.321,30
11 - Menkul Kıymetler			0,00	0,00	0,00
12 - Faaliyet Alacakları			15.124.292,16	18.222.474,61	22.342.255,61
	120	Gelirlerden Alacaklar Hesabi	0,00	0,00	7.774.735,43
	121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabi	15.091.849,75	18.180.972,20	14.526.017,77
	122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabi	0,00	0,00	0,00
	126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabi	32.442,41	41.502,41	41.502,41
13 - Kurum Alacakları			0,00	0,00	0,00
14 - Diğer Alacaklar			0,00	0,00	0,00
15 - Stoklar			0,00	0,00	0,00
	150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabi	0,00	0,00	0,00
16 - Ön Ödemeler			394.564,18	200.442,49	302.396,08
	160	İş Avans Ve Kredileri Hesabi	0,00	0,00	0,00
	161	Personel Avansları Hesabi	0,00	0,00	0,00
	162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabi	394.564,18	200.442,49	302.396,08
	165	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Krediler Hesabi	0,00	0,00	0,00
	190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabi	16.134.066,93	18.747.227,46	21.997.451,80
	191	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabi	0,00	0,00	0,00
2 - DURAN VARLIKLAR			147.693.077,29	163.736.339,64	168.054.690,37
21 - Menkul Varlıklar			0,00	0,00	0,00
22 - Faaliyet Alacakları			0,00	0,00	0,00
	222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabi	0,00	0,00	0,00
23 - Kurum Alacakları			0,00	30.0000,00	0,00
	232	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabi	0,00	30.0000,00	0,00
24 - Mali Duran Varlıklar			2.136.664,41	2.136.664,41	2.136.664,41
	240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabi	2.101.664,41	2.101.664,41	2.101.664,41
	241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye	35.0000,00	35.0000,00	35.0000,00
25 - Maddi Duran Varlıklar			145.556.412,88	161.569.675,23	165.918.025,96
	250	Arazi Ve Arsalar Hesabi	107.356.361,54	116.438.272,97	116.530.953,57
	251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabi	2.433.016,31	9.399.782,63	12.164.854,13
	252	Binalar Hesabi	29.365.794,15	32.265.443,16	33.302.274,43

T.C. Sayıştay Başkanlığı

	253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabi	2.075.547,23	2.012.339,69	2.190.677,04
	254	Taşıtlar Hesabi	2.259.772,55	2.491.563,46	3.107.699,54
	255	Demirbaşlar Hesabi	1.455.727,02	1.595.198,37	2.175.895,18
	257	Birikmiş Amortismanlar Hesabi (-)	-5.020.731,72	-4.568.959,63	-5.525.676,13
	258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabi	5.630.925,80	1.936.034,58	1.971.348,20
	26 - Maddi Olmayan Duran Varlıklar		0,00	0,00	0,00
	260	Haklar Hesabi	0,00	0,00	420.5900,00
	268	Birikmiş Amortismanlar Hesabi (-)	0,00	0,00	-420.590,00
	28 - Gelecek Yıllara Ait Giderler		0,00	0,00	0,00
AKTİF TOPLAMI :			180.579.674,93	202.222.784,45	214.592.062,40
3 - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			18.377.315,17	14.948.281,69	14.006.885,81
	30 - Kısa Vadeli İç Mali Borçlar		1.427.610,67	0,00	0,00
	300	Banka Kredileri Hesabi	1.427.610,67	0,00	0,00
	31 - Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar		0,00	0,00	0,00
	32 - Faaliyet Borçları		3.879.906,93	3.612.594,26	3.043.442,83
	320	Bütçe Emanetleri Hesabi	3.879.906,93	3.612.594,26	3.043.442,83
	33 - Emanet Yabancı Kaynaklar		5.642.861,31	5.988.973,09	6.385.222,93
	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabi	457.977,30	646.296,71	618.298,11
	333	Emanetler Hesabi	5.184.884,01	5.342.676,38	5.766.924,82
	36 - Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler		7.411.766,67	5.331.544,75	4.563.050,46
	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabi	2.479.697,70	193.138,14	249.336,26
	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabi	4.501.637,05	4.730.988,61	4.025.477,04
	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Ta	430.431,92	407.4180,00	288.237,16
	38 - Gider Tahakkukları Hesabı		15.169,59	15.169,59	15.169,59
	381	Gider Tahakkukları Hesabi	15.169,59	15.169,59	15.169,59
	39 - Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		0,00	0,00	0,00
	391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabi	0,00	0,00	0,00
4 - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			4.361.511,19	6.468.337,66	7.806.990,92
	40 - Uzun Vadeli İç Mali Borçlar		3.887.246,88	4.733.815,24	6.141.189,90
	400	Banka Kredileri Hesabi	3.887.246,88	4.733.815,24	6.141.189,90
	41 - Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar		0,00	0,00	0,00
	43 - Diğer Borçlar		0,00	0,00	0,00
	47 - Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabı		41.399,54	1.301.657,65	1.301.657,65
	472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabi	41.399,54	1.301.657,65	1.301.657,65
	48 - Gelecek Yıllara Ait Gelirler		432.864,77	432.864,77	364.143,37
	481	Gider Tahakkukları Hesabi	432.864,77	432.864,77	364.143,37
5 - ÖZ KAYNAKLAR			152.025.043,12	180.806.165,10	192.778.185,67
	50 - Net Değer-Sermaye		140.337.719,24	158.404.150,61	158.408.981,72
	500	Net Değer Hesabi	140.337.719,24	158.404.150,61	158.408.981,72
	52 - Yeniden Değerleme Farkları		0,00	0,00	0,00
	57 - Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları		14.020.497,70	16.577.793,36	24.904.655,84
	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabi	14.020.497,70	16.577.793,36	24.904.655,84
	58 - Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları		-2.502.641,35	-2.502.641,35	-2.502.641,35
	580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabi (	-2.502.641,35	-2.502.641,35	-2.502.641,35

59 - Dönem Faaliyet Sonuçları		169.467,53	8.326.862,48	11.967.189,46
590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	5.872.374,58	8.326.862,48	11.967.189,46
591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	-5.702.907,05	0,00	0,00
PASİF TOPLAMI :		174.763.869,48	202.222.784,45	214.592.062,40

9 - NAZIM HESAPLAR		1.259.970,06	2.102.582,36	5.450.957,35
90 Ödenekler Hesabı		,00	,00	,00
900	Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı	,00	,00	,00
905	Ödenekli Giderler Hesabı	,00	,00	,00
91	Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymetler	895.929,17	1.309.140,18	2.317.235,18
910	Teminat Mektupları Hesabı	895.929,17	1.309.140,18	2.317.235,18
92	Taahhüt Hesapları	364.040,89	793.442,18	3.133.722,17
920	Gider Taahhütleri Hesabı	364.040,89	793.442,18	3.133.722,17
TOPLAM		1.259.970,06	2.102.582,36	5.450.957,35
GENEL TOPLAM		176.023.839,54	204.325.366,81	220.043.019,75

9 - NAZIM HESAPLAR		1.259.970,06	2.102.582,36	5.450.957,35
90 Ödenekler Hesabı		,00	,00	,00
901	Bütçe Ödenekleri Hesabı	,00	,00	,00
91	Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymetler	895.929,17	1.309.140,18	2.317.235,18
911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	895.929,17	1.309.140,18	2.317.235,18
92	Taahhüt Hesapları	364.040,89	793.442,18	3.133.722,17
921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	364.040,89	793.442,18	3.133.722,17
TOPLAM		1.259.970,06	2.102.582,36	5.450.957,35
GENEL TOPLAM		176.023.839,54	204.325.366,81	220.043.019,75

BURHANİYE BELEDİYESİ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU					
HESAP KODU	YARDIMCI HESAP	GİDER TÜRÜ	2015	2016	2017
630		GİDERLER	(TL)	(TL)	(TL)
630	01	Personel Giderleri	9.373.578,12	11.212.557,85	11.364.391,94
	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Gide	1.605.428,27	1.737.449,31	1.958.740,22
	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	18.954.296,32	21.068.927,41	29.356.297,85
	04	Faiz Giderleri	310.520,81	44.339,35	353.097,99
	05	Cari Transferler	516.669,80	430.322,48	592.975,95
	06	Sermaye Giderleri	1.109.813,35	974.726,45	1.020.986,13

	13	Amortisman Giderleri			
		GİDERLER TOPLAMI	31.870.306,67	35.468.322,85	44.646.134,54
600		Gelirler Hesabı			
600	01	Vergi Gelirleri	11.956.252,18	13.608.202,91	15.467.892,31
	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.881.280,40	4.324.307,28	7.595.754,01
	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	377.058,48	1.568.641,85	1.208.780,48
	05	Diğer Gelirler	13.185.407,87	14.380.126,34	17.105.471,51
	06	Sermaye Gelirleri	581.983,91	294.705,89	2.201.658,47
		GELİRLER TOPLAMI	29.981.982,84	34.175.984,27	43.579.556,73
		FAALİYET SONUCU (+/-)	1.888.323,83	1.292.338,58	1.066.577,81
		FAALİYET SONUCU NİTELİĞİ	OLUMSUZ	OLUMSUZ	OLUMSUZ